

Lunds Universitet
Sociologiska institutionen

LUNDS
UNIVERSITET

Brott i nära relation - Polisers ingripanden och attityder

*En kvalitativ studie och analys av polisers redogörelser kring arbetet
med brott i nära relation*

Författare: Emmie Ragnarsson & Freja Hammar Orrbeck

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Vårterminen 2022

Handledare: David Sausdal

Författare: Emmie Ragnarsson & Freja Hammar Orrbeck

Titel: Brott i nära relation - polisens ingripanden och attityder: En kvalitativ studie och analys av polisens redogörelser kring arbetet med brott i nära relation.

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Handledare: David Sausdal

Sociologiska institutionen, vårterminen 2022

ABSTRAKT

Varje år blir flera kvinnor utsatta för våld i nära relation och detta är något som under de senaste åren har fått ökad uppmärksamhet av både medier, allmänheten och polisen.

Ingripande poliser som åker på ärenden rörande misstänkt partnervåld har en avgörande roll i dessa fall då de bär ansvaret för vilka åtgärder som vidtas på plats. Syftet med uppsatsen är således att utifrån fem intervjuer med poliser som har arbetat i ingripandeverksamheten i Sverige, försöka ta reda på vad som kan påverka polisens ingripanden vid brott i nära relation. Studien ämnar även att undersöka vilka attityder som kan anses föreligga hos ingripande poliser gentemot brott i nära relation, då detta skulle kunna antas vara en faktor som påverkar ingripandesituationer och vilka åtgärder som vidtas.

Vid en analys av intervjupersonernas redogörelser framkom det att polisernas ingångsvärden vid ett ingripande, resursbrist i form av tid och tillgängliga poliser samt deras tankar om hur framgångsrikt och hållbart ett visst mål skulle bli, skulle kunna ses som påverkansfaktorer på ingripandesituationerna vid brott i nära relation. De attityder som ansågs föreligga handlade om att det upplevdes som komplexa och tidskrävande ärenden som dessutom ofta innefattade arbetsmoment som tycktes ligga utanför polisens uppgift. Mycket av vad som framkom i vår studie stämmer överens med tidigare forskning på området, däremot så förekommer det inte forskning i samma utsträckning i en svensk kontext varför uppsatsen ämnar minska de kunskapsluckor som finns. Sammanfattningsvis har studien kunnat visa på att en stor del av attityderna och påverkansfaktorerna är kopplade till byråkratiska problem och en upplevd komplexitet i ärenden, vilket skulle kunna vara svårt att överkomma. Uppsatsen kan vidare anses bidra med en ökad förståelse för polisens ingripanden vid brott i nära relation och varför utfallen av polisens ageranden kanske inte alltid blir som förväntat. Till sist önskar studien ge ingripande poliser en insikt i vad som påverkar deras agerande.

Nyckelord: Brott i nära relation, attityder, ingripanden, ingripande poliser

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
1.1 Inledning	3
1.2 Avgränsning och definition av brott i nära relation	4
1.3 Historisk kontext	4
2. Tidigare forskning	6
2.1. Kulturer och attityder	6
2.1.2 Byråkratiska påverkansfaktorer	8
2.1.3 Byråkratiska påverkansfaktorer i kombination med attityder	8
2.1.4 Polisens handlingsutrymme	9
3. Teori	11
3.1 Handlingsutrymme (discretion)	11
3.2 Idealiska offer	12
4. Metod	14
4. 1 Val av metod, dess utmaningar och förtjänster	14
4. 2 Urval	16
4. 3 Insamling av empiri	17
4. 4 Analysmetod	18
4. 5 Etiska reflektioner	20
5. Analys	21
5.1 Påverkansfaktorer	22
5.1.1 Ingångsvärden	22
5.1.1.1 Betydelsen av vem som ringt in samtalet	22
5.1.1.2 Historik på adressen	24
5.1.2 Resursbrist	27
5.1.3 Framgångsfaktorer	30
5.1.3.1 Byråkratisk framgång	30
5.1.3.2 Idealiska offer	31
5.2 Attityder	33
5.2.1 Komplexa och krävande ärenden	34
5.2.3 Status	36
6. Avslutande diskussion och slutsatser	38
7. Referenslista	41

1. Bakgrund

1.1 Inledning

Varje år utsätts kvinnor för våld och i majoriteten av de rapporterade fallen är förövaren en person som kvinnan tidigare har haft eller har en relation till (BRÅ 2022a). Under de senaste fem åren har mer än 61 kvinnor dött till följd av våld från en tidigare eller nuvarande partner (BRÅ 2022b). Under de senaste åren har brottslighet som sker i fall där offret och förövaren har eller har haft en nära relation till varandra fått ökad uppmärksamhet, både av media, allmänheten och polisen. Polisen i Stockholm har exempelvis sedan några år tillbaka valt att göra särskilda insatser och öka resurserna till brottstypen. Ett av initiativen som uppstått 2019 kallas för Initiativ Gryning, vilket är en insats som syftar till att arbetet mot vålds- och sexualbrott mot kvinnor och barn ska intensifieras samt få lika mycket tid och fokus som annan typ av våldsbrottslighet (ibid.). Förhoppningen med initiativet är bland annat att satsningen ska förändra normerna om brott i nära relation inom polisen. Polisen (u.å) menar att arbetet med denna typ av brottslighet ska väga lika tungt som arbetet mot gängkriminalitet, vilket kan anses tyda på att det kan finnas normer som innebär att brott i nära relation inte värderas eller prioriteras lika högt som annan typ av våldsbrott.

När en anmälan har kommit in om våld i nära relation åker ofta en polispatrull till platsen där offret befinner sig, vanligtvis till dennes hem, för att inleda initiala utredningsåtgärder (Polismyndigheten & Åklagarmyndigheten 2019, s. 49). Initiala utredningsåtgärder kan vara målsägandeförhör, dokumentation av eventuella skador och annan bevissäkring (ibid., s. 59). Med tanke på att det är just poliser som i många fall blir offrets första möte med en myndighet och i vissa fall även första mötet med någon som uppmärksammar hennes utsatthet, är polisens bemötande och agerande särskilt viktigt. Walklate (2007, s. 74) skriver till exempel att ett mindre bra bemötande från polis eller rättsväsende kan göra att offer upplever en ännu starkare viktisering och kan få känslor av hopplöshet och besvikelse. Om det finns brister i initiala utredningsåtgärder kan det även påverka målets framtid då det förekommer att ord ofta står mot ord (Saxton, Jaffe, Dawson, Straatman & Olszowy 2022). År 2020 var upplärningsprocenten för till exempel grov kvinnofridskränkning 18 % (BRÅ 2022c). Utifrån Saxtons et al. (2022) resonemang kan det således vara så att upplärningsprocenten kan öka om antalet brister i utredningsåtgärderna minimeras.

Ingripande poliser har på så sätt en avgörande roll i dessa ärenden, varför det är av vikt att undersöka vilka faktorer som kan påverka de initiala åtgärderna.

Förutom att undersöka vad som kan påverka de initiala åtgärderna, är studiens syfte även att undersöka vilka attityder, det vill säga vilken inställning och vilket förhållningssätt som anses föreligga hos poliser till brott i nära relation. Att undersöka attityderna grundar sig dels i att Polisen (u.å) själva ger uttryck för att normerna mot brottstypen behöver förändras, samt att tidigare studier har redovisat att polisens (o)medvetande normer och förhållningssätt påverkar deras praktik (se ex Granér 2004; Loftus 2010). Vidare avser vår studie ge en nyanserad bild av polisens ingripanden mot brott i nära relation och lyfta fram de utmaningar som de ställs inför. Genom en innehållsanalys av intervjuer med fem poliser som arbetat eller arbetar med ingripande verksamhet kommer uppsatsen försöka besvara följande frågeställningar:

- Vad kan påverka polisens ingripanden vid brott i nära relation?
- Vilka attityder kan anses föreligga hos ingripande poliser gentemot brott i nära relation?

1.2 Avgränsning och definition av brott i nära relation

Brott i nära relation är enligt Polisen (2020) ett samlingsbegrepp för brott som har skett mellan ett offer och en förövare som är eller har varit tillsammans i någon form av familjekonstellation. Det kan vara ett barn, förälder eller syskon men den vanligaste relationen mellan parterna är att de är eller har varit ett par (Polisen 2020). Den tidigare forskningen som presenteras nedan fokuserar främst på brott som skett mellan ett vuxet heterosexuellt (ex-)par, där kvinnan är offret och mannen är förövaren. Även intervjupersonerna utgår från denna konstellation när de berättar fritt om sina erfarenheter av brott i nära relation. Studien avgränsas därför till att diskutera den formen av brott i nära relation även om vi är medvetna om att brottsligheten förekommer inom parrelationer som ser annorlunda ut.

1.3 Historisk kontext

För att försöka förstå polisens nutida attityd och beteende till brott i nära relation är det gynnsamt att komma ihåg den historiska kontexten. Våld och hot i hemmet sågs tidigare inte

som ett polisiärt problem utan som ett privat problem som allmänhet och staten inte skulle lägga sig i. Det var inte förrän 1964 som våldtäkt inom äktenskap kriminaliserades och 1982 började misshandel i hemmet lyda under allmänt åtal (Andersson & Lundberg 2001, s. 66). Att ett brott anses tillhöra allmänt åtal innebär förenklat att staten kan driva målet vidare i rättsprocessen utan målsägandens samtycke, då det anses ligga i allmänhetens intresse att ett sådant mål drivs (se ex Dahlström, Strand & Westerlund 2020, s. 123). För poliser innebär det att det efter lagändringen finns en skyldighet att upprätta en polisanmälan trots att den utsatte ej vill det.

Denna förändring på 60-80-talet drevs på av framför allt kvinnorörelsen, som enligt Andersson och Lundberg (2001, ss. 63-65) uppmärksammade mäns våld mot kvinnor. Det var även andra processer i samhället som skedde under denna tid som kan anses ha drivit på utvecklingen. Tham (2001, s. 28-43) skriver att utvecklingen av mänskliga rättigheter, såsom att ha rätt till trygghet till liv och egendom ökar fokus på brottsoffer. Begreppet brottsoffer fanns till exempel inte innan 1970 (Tham 2001, s. 27). Våld mot enskilda börjar även att ses som mer problematiskt och accepteras i allt mindre utsträckning (Tham 2001, s. 31). De utsattas perspektiv lyfts dessutom fram av kvinnojourer och andra brottsofferorganisationer som startas under denna tidsperiod (Andersson & Lundberg 2001, ss. 63-65). Kunskap om brott och dess konsekvenser för den utsatte i kombination med en politisk centrering av brottsoffret har enligt Walklate (2007, ss. 11, 30) på senare år bidragit till ökat fokus på brottsoffer.

I Sverige tillkom brottet kvinnofridskränkning efter kvinnofridsutredningen år 1995 som slog fast att tidigare lagändringar, så som att misshandel inom äktenskap slutade vara ett angivelsebrott, inte var tillräckligt (Andersson & Lundberg 2001, s. 66). Brottet kvinnofridskränkning (sedermera grov kvinnofridskränkning) innebär att en kvinna utsätts för upprepade kränkningar av en manlig partner under en längre tid. Kvinnofridskränkning är på så sätt ett "samlingsbrott" om målsäganden utsätts för olika gärningar, såsom exempelvis misshandel, olaga hot och ofredande (Dahlström, Strand & Westerlund 2020, ss. 140-141). Sedan dess instiftande har lagen genomgått diverse ändringar, den senaste gjordes 1 januari 2022. Minimistraffet för grov kvinnofridskränkning höjdes, fler brott ska utgöra ett led i grov kvinnofridskränkning som till exempel förtal och regler om kontaktförbud skärps även (Regeringskansliet 2021).

Förutom lagändringar har det, av särskilt intresse för denna uppsats, skett förändringar inom exempelvis rättspraxis, socialt arbete, polisen och inom vård och omsorg. Förändringar såsom nya direktiv, riktlinjer och utvecklingsprojekt. Det leder till en ändrad syn på fenomenet då det har satts i olika sammanhang och kommunicerats mellan människor vilket enligt Andersson och Lundberg (2001, s. 64-66) är en bidragande faktor till att det nu ses som ett socialt- och inte ett privat problem. Förändringar inom Polismyndigheten är till exempel att riktade utredningsgrupper skapats som bara arbetar med brottstypen, så kallade Brott i nära relation (BIN) grupper. Ett metodstöd, "Ett utvecklat bästa arbetssätt" har även tagits fram för polis och åklagare. Metodstödet innefattar diverse checklistor och riktlinjer för hur både ingripande poliser ska agera men också sedermera utredare och åklagare (Castillo, Lindström & Madsen 2021). Av metodstödet framgår till exempel att parterna ska säras, målsägandeförhör ska hållas och helst filmas. Misstänkt ska även gripas om det finns lagstöd och bevis ska säkras genom att till exempel fotografera skador. Dessa ändringar kan anses signalera att polis och stat ser allvarigare på brottsligheten än vad som tidigare gjordes. Trots utvecklingen kan det fortfarande anses finnas problem inom polisen då uppläringsprocenten enligt Castillo et al. (2021) är låg och polismyndigheten signalerar själva att det inom polisen krävs en förändring på normnivå kring brottsligheten (Polisen u.å).

2. Tidigare forskning

Nedan presenteras en genomgång av tidigare forskning om polisens attityder till brott i nära relation och vilka faktorer som kan påverka deras ingripanden. Avsnittet delas in i fyra teman varvid det första berör forskning om poliskulturen. Därefter kommer litteraturgenomgång mer successivt gå in på riktad forskning om brott i nära relation.

2.1. Kulturer och attityder

Mycket av både den svenska och internationella tidigare polisforskningen fokuserar på yrkeskulturen inom polisen och hur den kan te sig i uttryck i bemötande av människor och olika typer av brott (se tex Granér 2004; Loftus 2010). Även om det kan finnas en heltäckande kultur som kan påverka polisens beteende, en kultur som ofta beskrivs som präglad av cynism, macho-ideal och alienation (se ex Reiner 1992), så menar Granér (2004) till exempel istället att (svenska) poliser inte är en homogen grupp. Med framför allt hjälp av intervjuer och fältstudier observerar Granér (2004) att det inom kåren finns olika förhållningssätt och syn på polisens uppgift, det påverkar i sin tur den interna yrkeskulturen.

Även internationella studier (Chan 1996; Manning 1993) visar att kulturen kan skilja sig åt mellan medarbetare, framför allt beroende på polisens befattning.

Ett utav de perspektiv på polisens uppgift som beskrivs av Granér (2004) är det autonoma. Enligt perspektivet ser poliserna enligt Granér (2004, ss. 108-110) samhället som sin uppdragsgivare vars uppgift är att jaga och fånga "buset" samt skydda de svaga. Det andra perspektivet är det legala där staten ses som uppdragsgivare och uppgiften styrs av lagar. Vilket perspektiv som innehas kan enligt Granér (2004) påverka synen på vad som betraktas som "riktigt polisarbete", vilket inom det autonoma perspektivet beskrivs som ett praktiskt arbete där det till exempel finns ett tydligt identifierbart brott (se även Lundberg 1998). Historiskt sett har detta även präglat poliskulturen internationellt (Brown 1988; Loftus 2010; Drummond 1976; Sparrow, Moore & Kennedy 1990; Van Maanen 1974).

Inom perspektivet, finns det även en strävan om att arbeta repressivt, till exempel att bestraffa de personer som gjort något ont och att offer ska få upprättelse, en uppfattning som oftast delas med målsäganden. Däremot menar Granér (2004, ss. 130-131) att så inte alltid är fallet vid våld i nära relation, där kvinnor ibland endast vill att misshandeln ska upphöra och inte vill medverka i en anmälan. Denna form av brottslighet kan även inom det autonoma perspektivet uppfattas som rörig och svårbehandlad (Granér 2004, s. 117). Det händer även att en del av dessa ärenden kan innefatta mer än vad som anses vara polisens uppgift, och om poliser ofta får hantera sådana situationer menar Granér (2004, s. 150) att de kan uppleva befinna sig i en tragisk arbetssituation. Vidare skriver Granér (2004, ss. 132-135) att ju längre bort från ett idealiskt arbete såsom uppgifter som innefattar spänning och jakt det är, desto mer fjärrar sig poliserna från uppgiften (se även Manning 1993; Muir 1979).

Det autonoma perspektivet kan sägas ligga i linje med Loftus (2010) studie om attityder inom polisen. Loftus (2010, ss. 4-5), skriver likt Granér (2004) att det är viktigt att förstå polisens uppfattning om sin egna roll då det påverkar deras attityder. Loftus (2010) genomför observationer samt intervjuer med över 60 poliser i England och konstaterar bland annat att många poliser uppfattar att en viktig del av yrket är att låsa in personer. Spänningssökande är även centralt. Brotts i nära relation ses enligt Loftus (2010, s. 5) som en lägre del av "hierarkin" trots att det är en del av polisens vardagliga uppgifter. Hon beskriver även hur dessa ärenden ofta innefattar någon typ av service från polisens håll och en av hennes respondenter liknade hanterandet av sådana ärenden med "social work" (Loftus 2010, s. 5).

På grund av detta blir dessa ärenden inte förknippat med riktigt polisarbete, vilket i sin tur leder till en lägre status av brottsligheten hos poliserna (ibid.). Även Borkowski, Murch & Walker (1983) beskriver att poliser ofta ser att brottsligheten hanteras bäst av socialarbetare då brott i nära relation upplevs som komplicerat och känslomässigt utmattande för poliserna.

2.1.2 Byråkratiska påverkansfaktorer

Den främsta forskningen på området är framför allt fokuserad på polisens yrkeskulturella attityder till brott i nära relation och offers upplevelser. Forskning av påverkansfaktorer (förutom attityder) till polisens responser till brottsligheten är i förhållande relativt låg. Saxton, Jaffe, Dawson, Straatman och Olszowy (2022) undersöker däremot fler påverkansfaktorer genom 15 intervjuer med poliser i Kanada. Påverkansfaktorerna delas in i tre nivåer: individ-, organisatorisk- och systemnivå. På en individnivå menar Saxton et al. (2022) att bristande kunskap om ämnet är något som kan påverka responser negativt och att vissa personer är mer eller mindre noggranna. På en organisatorisk nivå menar Saxton et al. (2022, ss. 2567-2568) att tids- och resursbrist kunde bidra till att poliser fick svårare att fullfölja det som förväntades. En sådan förväntan diskuteras i Grant och Rowes (2011) artikel vara att utgå från handböcker och checklistor avseende riskbedömningar i ärenden rörande brott i nära relation. Grant och Rowe (2011) menar på liknande sätt att dessa former av handböcker inte alltid följs. Något som enligt författarna främst beror på byråkratiska processer och krav på rutinpatrullering istället för en uppfattning eller attityd om att denna form av brottslighet ses som "rubbish jobs" (Grant & Rowe 2011, s. 53). Att det är byråkratiska processer som framför allt påverkar att riktlinjer efterföljs skiljer sig således från annan forskning som är inriktade på kulturens påverkan (se ex Granér 2004; Loftus 2010). Vidare skriver Grant och Rowe (2011, ss. 55-56) att handboken sällan används vid mindre incidenter då det anses för tidskonsumerande, det blir för mycket pappersarbete.

2.1.3 Byråkratiska påverkansfaktorer i kombination med attityder

Vad som påverkar utredningsåtgärderna från en organisatorisk kontext diskuteras även av Lundberg (1998) i sin avhandling *Kvinnomisshandel som polisärende*. Även om kraven på poliser och kunskapen kring den här brottsligheten har ökat sedan 1998 genom till exempel olika insatser och lagändringar så kan studien ge en bakgrund på området i Sverige och ge en inblick i vad som kan påverka polisens agerande. I sin studie konstaterar Lundberg (1998) att

det finns ett antagande hos poliser att kvinnor kommer att dra tillbaka sin anmälan. Liknande konstaterande har gjorts i en internationell kontext (se ex Brown 1988). Utifrån den föreställningen ser Lundberg (1998, ss. 66-70) en tendens till att poliserna undgår den legala skyldigheten om att ta upp en anmälan vid vetskap om ett brott, istället tas anmälan upp vid kännedom om ett "hållbart" brott om det är så att offret inte själv vill göra en anmälan. Ett hållbart brott anses vara ett ärende som kan väntas ha framgång längre fram i rättsprocessen, på så sätt att de bevis som samlats in räcker om det är så att målsäganden inte (längre) vill medverka i utredningen. På liknande sätt som Lundberg diskuterar, menar även Russell (2006, s. 389) som intervjuat kanadensiska poliser, att till exempel initiala utredningsåtgärder på plats kan bli färre om förutsättningar i det specifika fallet inte kommer att leda till ett gripande och sedermera ett åtal (se även Reed, Fischer, Kantor & Karales 1983). Sådana "bevis" kan vara i form av att målsägandens berättelse anses trovärdig och att det finns synliga skador på kvinnan. Poliserna kan vidare uppleva en viss frustration över att göra flera utredningsåtgärder om anmälan i slutändan inte kommer att leda någon vart i rättskedjan (Lundberg 1998, ss. 66-70, se även Granér 2004, s. 172).

I sin studie beskriver Lundberg (1998, s. 61) även hur ett ärende gällande partnervåld kan upplevas som mer eller mindre allvarligt av poliser beroende på vem som har ringt in till larmcentralen. Eftersom grannar (om denne inte av offret är ombedd att ringa in) sällan har vetskap om vad som faktiskt har hänt och lättare kan ha missförstått en situation, anses samtal som kommer från just grannar vara mindre prioriterat än om det skulle komma från målsäganden själv (ibid., s. 60). Det beskrivs även hur den information som patrullen får till sig är avgörande för deras förberedelse och beredskap inför ett ärende (Lundberg 1998, s. 61). Det kan till exempel handla om brottet är pågående eller inte vilket kan påverka poliserna på så sätt att de får en ökad puls och att de kan ställa sig in på hur de behöver agera.

2.1.4 Polisens handlingsutrymme

Andra orsaker som kan påverka varför interna riktlinjer frångås diskuteras av Grant och Rowe (2011). De menar till exempel att en del poliser som har ingripit mot våld i nära relation undvikit att ställa frågor som kan upplevas som för privata eller påträngande, då de inte vill riskera att offret känner sig ännu mer utsatt (Grant & Rowe 2011, s. 54). Sådana frågor kan dock vara en del av en checklista eller en metodbok som poliserna i ingripande tjänsten förväntas följa enligt myndighetens riktlinjer i hanteringen av brottsligheten.

Möjligheten för polisen att agera på olika sätt beroende av vad en situation kräver kallas för "discretion" och innebär alltså ett handlingsutrymme, vilket är nödvändigt för att poliser ska kunna utföra sitt jobb på bästa möjliga sätt (Grant & Rowe 2011). Begreppet discretion är vanligt förekommande inom polisforskning och undersöks bland annat i Myhill och Johnsons (2015) studie. Med hjälp av fältobservationer av poliser som hanterar fall rörande brott i nära relation samt inhämtande av data från den engelska polisen har forskarna undersökt i vilken utsträckning poliserna i ett område i England har utövat "discretion" i deras arbete med våld i nära relation (Myhill & Johnson 2015). Forskarna kom i sin studie fram till att det var vanligt förekommande att poliserna använde sig av ett handlingsutrymme i sitt agerande rörande brottsligheten för att kunna tolka och hantera den allmänna definitionen av våld i nära relation (ibid., s. 14). Eftersom de ingripande poliserna är de som är först på plats i ärendena blir deras möjlighet till att agera inom ett handlingsutrymme avgörande för vilka åtgärder som vidtas i varje enskilt fall. I synnerhet framkom det att ingripande poliser till följd av deras möjlighet till "discretion" till viss del påverkar vad som anses vara ett brott i nära relation samt på vilket sätt poliser och andra organisationer svarar på dessa ärenden (Myhill & Johnson 2015, s. 14). Studier som behandlar hur poliser faktiskt agerar och förhåller sig till de regelverk som finns har även gjorts i Norden. Lars Holmberg (1999) har till exempel undersökt ett danskt polisdistrikt och menar att poliser är väldigt självständiga och måste ta egna beslut. Deras agerande måste på så sätt (precis som Myhill & Johnson 2015 skriver) ske efter en tolkning av situationen, något som även diskuteras om norska poliser av Finstad (2000).

2.1.5 Sammanfattning av tidigare forskning

Litteraturgenomgången har sammanfattningsvis visat att den tidigare forskningen om påverkansfaktorer till bemötande och förstahandsåtgärder vid brott i nära relation kan anses vara uppdelad i två läger. Å ena sidan en viss övergripande forskning som undersöker kulturer och attityder inom polisen och hur det sedermera påverkar deras agerande. Å andra sidan ett fokus på mer organisatoriska faktorer med utgångspunkt i till exempel handböcker och checklistor och andra byråkratiska processer. Ett återkommande tema i forskningen är även att beakta det dilemma som poliser kan stå inför genom att vara styrd ut av förordningar och riktlinjer samtidigt som det krävs en viss handlingsfrihet i bemötandet med medborgare. Det förefaller vara så att riktad forskning om polisens ingripande och förhållningssätt till brott i nära relation är bristfällig i en svensk kontext. Mycket av den presenterade forskningen är angloamerikansk, studier från Kanada, England och Nya Zeeland. Även om det är användbart

att överföra till Sveriges poliser kan det inte till fullo vara tillfredsställande då samhällsförhållandena och lagar skiljer sig något. Lundbergs (1998) studie är däremot gjord på området i Sverige men är över 20 år gammal. Mycket har hänt sedan dess, nya lagar, standardiseringar och kunskapen i samhället om brott i nära relation har ökat, vilket möjligtvis spiller över på ingripande polisers arbetssätt. Denna uppsats syftar således till att undersöka de kunskapsluckor som finns om polisens perspektiv på brottsligheten i Sverige i en modern kontext. Fokus i uppsatsen vilar på vilka faktorer som påverkar polisens agerande i dessa situationer samt vilka attityder som kan anses föreligga kring brottsligheten.

3. Teori

Studien ämnar att besvara frågeställningarna med hjälp av teorier om handlingsutrymme (discretion) och idealiska offer. Teorierna och begreppen förklaras i följande avsnitt.

3.1 Handlingsutrymme (discretion)

Dilemmat som diskuterades ovan av den tidigare forskningen teoretiserades redan av Michael Lipsky år 1969 i hans teori "street-level bureaucracy" (Lipsky 2010). Street-level bureaucracy kan översättas till gräsrotsbyråkrater. En gräsrotsbyråkrat är exempelvis lärare, läkare, socialarbetare eller poliser. Gräsrotsbyråkrater är ofta statsanställda vars arbete styrs av lagar och interna riktlinjer. Polisen i Sverige styrs till exempel främst av Polislagen (1984:387) och Rättegångsbalken (1942:740). För ärenden som rör brott i nära relation finns det även ett metodstöd för svenska poliser att förhålla sig till, där till exempel riktlinjen är att målsägandeförhör ska filmas (Castillo, Lindström & Madsen 2021).

Det som främst kännetecknar en gräsrotsbyråkrat är att en sådan inte kan fullfölja arbetet på ett idealiskt sätt på grund av de begränsningar som finns i arbetsstrukturen (Lipsky 2010, ss. xi-xvii). Det kan till exempel bero på bristande resurser, tid och/eller information. De arbetar även ofta i komplexa situationer som inte kan reduceras till standardiseringar, då de måste agera från situation till situation och ta hänsyn till mänskliga dimensioner. Trots det måste de ibland även ta beslut som också är grundade i bristfällig eller missvisande information (ibid., s. 29). Det uppstår på så sätt ett handlingsutrymme (discretion), det vill säga en frihet att göra egna bedömningar och beslut som inte kan elimineras. Sedan Lipsky (2010) först initierade begreppet har det som tidigare nämnts utvecklats och diskuterats i mycket polisforskning.

Brown (1988, s. 3) beskriver till exempel polis-discretion även som “day to day decisions” och att det är av vikt att studera detta för att förstå polisens agerande. Saxton et. al (2022, ss. 2567-2568) menar att agerandet, likt Lipskys (2010) resonemang, till exempel påverkas av tids- och resursbrist vilket leder till att poliserna i vissa fall får agera på andra sätt än vad riktlinjerna kräver. Grant & Rowe (2011) konstaterar även i sin studie att handböcker för brott i nära relation, likt det metodstöd som finns i Sverige, inte alltid följs på grund av att det finns påfrestningar i arbetsstrukturen.

I handlingsutrymmet kan det å andra sidan förekomma en viss bias, på så sätt att stereotyper eller individens dominanta attityder kan påverka agerandet (Lipsky 2010, ss. 108-111). Det beror på att gräsrotsbyråkrater har begränsade resurser vilket gör att det kan skapas en differentiering av klientelet, där vissa grupper kan komma att ges mer dedikation till (ibid., s. 110). Detta händer trots att alla ska behandlas likadant och att gräsrotsbyråkrater delar den uppfattningen. Differentieringen kan bero på att de som anses “lyckas” från ett byråkratiskt perspektiv ges mer service för då ses den tiden som läggs ned mer värdefull (Lipsky 2010, s. 107-108). Något som även framkommer i nyare studier av polisens agerande mot brott i nära relation (se Reed et. al 1983; Lundberg 1998; Russell 2006). Lipsky (2010, s. 108) skriver vidare att känslor som väcks hos gräsrotsbyråkraten kan påverka. Någon som väcker empati tenderar att ges mer resurser till än till exempel de som agerar fientligt eller är respektlösa. Handlingsutrymmet som poliser har, präglas även av moraliska utvärderingar, dessa utvärderingar påverkas också av deras föreställningar om olika klienter eller stereotyper (Lipsky 2010, s. 110). En sådan moraliska utvärdering kan vara i form av hur personen förväntas påverkas av en intervention, om personen inte bedöms av gräsrotsbyråkraten som påverkansbar kan det även påverka bemötandet (Lipsky 2010, ss. 110-111).

Dessa stereotyper och värderingar som kan påverka vilka åtgärder som görs mot klienter, som i vår studie är offer och gärningspersoner i brott i nära relation, kan exemplifieras med teorier och diskussioner om idealiska offer.

3.2 Idealiska offer

I handlingsutrymmet, som påverkas av stereotyper och polisens egna värderingar, kan det uppstå en uppdelning av av mer eller mindre värdiga och ovärdiga klienter (Lipsky 2010, s.

107-108). Även Russell (2006, ss. 385-386) beskriver att det i hennes studie framkom att det skapades en uppdelning av “deserving” och “undeserving victims” beroende på exempelvis målsägandens bemötande och hur omfattande skador hon hade. Det skapades således ett ideal av hur en målsägande bör bete sig. Ideal kopplat till brottsoffer har teoretiserats av Nils Christie (2001) i hans teori om idealiska offer. Enligt teorin finns det vissa personer eller kategorier av människor som när de blir utsatta för något brott, lättare blir sedda som legitima offer än andra människor (ibid.). Om dessa personer har rätt egenskaper eller förutsättningar, kommer de tillskrivas en slags offentlig status på liknande sätt som att vissa personer blir kallade förrädare eller hjältar (Christie 2001, s. 47). För att en människa ska få en legitim offerstatus av allmänheten måste personen besitta vissa egenskaper. Dessa egenskaper eller förutsättningar radas upp som:

1. Att offret ska vara mycket ung, gammal eller svag.
2. Att offret ska ha varit sysselsatt med ett projekt som är respektabelt.
3. Att kvinnan/offret ska ha befunnit sig på en plats som ingen kan klandra henne för att ha befunnit sig på.
4. Gärningspersonen ska vara ond och stor.
5. Gärningspersonen/mannen ska inte vara känd för offret eller ha någon relation till henne. (Christie 2001, s. 48)

Christie (2001, s. 48) menar att kvinnor som blir utsatta för våld i nära relation skulle kunna hävdas ha svårt att få legitim offerstatus utifrån dessa kriterier, åtminstone historiskt sett. Trots att kvinnor anses vara mer legitima offer än män, är kvinnans partner nödvändigtvis inte en man som är stor och alltid ond/elak mot henne, och uppenbart är han ingen okänd person för kvinnan. Även om kvinnan kan anses befinna sig på en icke klandervärd plats, det vill säga i hennes hem, är det inte tillräckligt eftersom hon enligt många när som helst har möjlighet att lämna bostaden (Christie 2001, s. 50). Förekommer det alkohol är det också något som betraktas som klandervärd (Christie 2001, se även Russell 2006).

Även om Christies resonemang om legitima offer är aktuellt än i dag och att liknande föreställningar om hur offer ska vara existerar, ska det dock understrykas att teorin etablerades år 1986 (Christie 2001, s. 46). Mycket har hänt sedan dess, både gällande synen på offer i allmänhet och i synnerhet när det kommer till hur kvinnor som är utsatta för våld i nära relation betraktas. Teorin är däremot fortfarande aktuell och applicerbar samt diskuteras

i bland annat forskning om poliser och brott i nära relation, varför den kommer att användas för att analysera vad som kan påverka polisens ingripanden mot brott i nära relation.

4. Metod

Följande avsnitt kommer att ge en inblick i vår forskningsprocess där syftet är att öka transparensen i vår studie. Tillvägagångssätt som urval och analysmetod kommer att diskuteras, men även etiska reflektioner och problem som uppstått längs med vägen kommer att redogöras för.

4.1 Val av metod, dess utmaningar och förtjänster

Polisforskning tampas ofta med problemet att just kunna få en inblick i polisens "riktiga" arbete, dels för att polisväsendet kan ses som den mest slutna delen av rättsväsendet men också för att poliser ofta tenderar till att presentera en förskönad bild av verkligheten (se ex Punch 1978, s. 151). Goffmans front- och backstage är i det här fallet lämpligt för att exemplifiera med. Goffman (2014, s. 9) menade att livet är likt en teaterscen och att vi agerar olika beroende på vilken (interaktion-)situation vi befinner oss i. När vi är i backstage, mer privat som till exempel med familjen, är vi ofta oss själva och avslappnade, på frontstage å andra sidan kan en fasad läggas på. I detta fall skulle polisens ingripanden och interaktion med varandra kunna ses som backstage, som är svåråtkomliga för utomstående då polisens ingripanden till exempel väldigt sällan övervakas. Vid möte med utomstående, som med oss studenter, kan de därför befunnit sig i frontstage. Brott i nära relation är även något som ständigt är aktuellt i Sverige varför de intervjuade poliserna kan ha velat ge en positiv bild av polismyndigheten i detta avseende, som kanske inte helt stämmer överens med verkligheten. Intervjupersonen kan även hävda i intervjun att de agerar på ett visst sätt men agerar på ett annat i verkligheten.

För att överbrygga problemet förespråkas därför deltagande observation som metod inom polisforskning (se ex Punch 1978, Van Maanen 1974). Att genomföra deltagande observationer har däremot inte varit möjligt i vår studie. Framför allt för att det är så svårt att få tillgång till fältet men också för att poliser inte larmas till ärenden som rör brott i nära relation varje arbetspass. På grund av studiens avgränsning hade observationer på så sätt även varit alltför tidskrävande. Studien har fortfarande haft en kvalitativ ansats men empirin består istället av fem intervjuer. Enligt Denscombe (2016, s. 265) är även intervjuer den bästa

insamlingsmetoden när en forskare med ett mindre forskningsprojekt på djupet vill undersöka människors känslor och uppfattningar kring ett specifikt fenomen och när privilegierad information eftersöks som endast vissa personer kan bidra med.

En ytterligare fördel med intervjuer är enligt Kvale & Brinkman (2014, s. 481) att de möjliggör för respondenten att tala fritt utan att till exempel en chef eller kollega hör, vilket kanske skulle kunna påverka respondenternas möjlighet att berätta om till exempel attityder som framstår som mer negativa gentemot brott i nära relation. Motståndare till intervju som forskningsmetod menar å andra sidan att intervjuer inte kan få fram information om hur något verkligen "är" och att attityder inte alls kan framgå, då det till exempel förekommer maktdynamiker mellan forskaren och subjektet (se ex Silverman 2007, ss. 39-41). På så sätt kan validiteten i studien brista. Det kan även vara så att det finns en risk att svaren i intervjun kan ha påverkats av att vi är unga kvinnliga studenter, som själva inte är poliser. Svaren kanske hade varit annorlunda om det var t. ex manliga studenter, då det till exempel ofta är just kvinnor som är utsatta för brott i nära relation.

Till skillnad från Silverman (2007) menar däremot Kvale (2007) att intervjuer är ett ypperligt verktyg att kunna utläsa subjektets känslor, värderingar och hur de agerar. Det är också ett sätt för respondenten att reflektera över sådant, även om maktdynamiker mellan forskare och subjekt bör tas hänsyn till (Kvale 2007, s. 31). Det finns även tidigare studier på området där intervjuer använts som metod (se ex. Saxton, Jaffe, Dawson, Straatman & Olszowy 2022; Grant & Rowe 2011). På så sätt ansågs intervjuer som den mest lämpliga metod i denna kandidatuppsats för att kunna besvara vad som kan påverka ett polisingripande mot brott i nära relation och vilka attityder som kan finnas gentemot brottsligheten. Studien är även knuten i respondenternas egna reflektioner, och slutsatser som sedermera dragits har dessutom stärkts av liknande resultat i den tidigare forskningen. Vidare ansågs inte heller kvantitativ metod, som till exempel distribuering av enkäter som lämpligt, framför allt på grund av stora svårigheter att få tillgång till fältet. Det hade heller inte då varit möjligt att ställa följdfrågor. Frågeformulär ger också mindre utrymme för respondenterna att utveckla egna tankar och frågorna kan vara ställda på ett sätt som hade reflekterat vår förförståelse för poliser och brott i nära relation (Denscombe 2016, s. 260). Med anledning av att empirin består av fem intervjuer så kan resultatet däremot inte generaliseras för poliser i allmänhet i Sverige, men studien har heller inte haft en generalisering som syfte, utan har för avsikt att ge en indikation på hur attityderna och arbetssättet i en svensk kontext kan se ut idag. Bryman

(2018, ss. 484-485) skriver dessutom att kvalitativ forskning inte har som mål att vara generaliserbar, utan resultaten kan vara en generalisering till teori istället för till en population.

Som nämnt är det viktigt att resonera kring dynamiken mellan forskaren och respondenten som också kan påverkas av olika förförståelser eller förutfattade meningar om ämnet och varandra (Kvale 2007). Liksom att vi har en förförståelse för vårt ämne och kan ha förväntningar på vilka svar som kan ges, kan respondenterna även ha haft föreställningar om vad de tror att våra förväntningar är. När vi i intervjun ställde en fråga kopplat till studiens andra frågeställning, om vad respondenten anser att det finns för attityder till brott i nära relation, svarade till exempel två av respondenterna "jag vet vart ni vill komma med den frågan", även om det inte förtydligades vad respondenten menade med det. Det går att spekulera om det kan ha varit så att respondenterna hade en förväntning av att vi trodde att det finns negativa attityder till brottsligheten som kanske till och med är misogyna och att de gick in i någon slags försvarsställning. Reiner och Newburn (2008, ss. 355-356) skriver även att subjekt inom polisforskning kan känna ett visst agg mot forskaren om studiens syfte är otydligt. För att undvika detta förklarades syftet och att meningen inte var att vara kritisk till polismyndigheten utan att personen själv skulle reflektera över insatser mot brott i nära relation och attityder till brottsligheten. I dessa två intervjuer framkom även liknande attityder som i de övriga, vilket var kopplat till organisatoriska problem och om brottets art snarare än misogyna uppfattningar, vilket förklaras djupare i analysen. Å andra sidan kan det vara så att svaren hade blivit annorlunda om personerna inte gick in i någon slags försvarsställning och om syftet hade tydliggjorts ännu mer.

4.2 Urval

Kriterierna för respondenterna i forskningsprocessens början var att de vid intervjutillfället skulle arbeta i yttre tjänst. Under processens gång fick detta däremot justeras till att personen skulle ha arbetat i yttre tjänst de senaste två åren, då vi hade svårt att få tag i poliser som ville intervjuas. Anledningen till tidsspännet är för att studien ska kunna ge en indikation på hur attityder och påverkansfaktorer till brott i nära relation ser ut i nutid. Urvalet har således varit ett sekventiellt urval, och kännetecknas av att kriterierna ändras under studiens framfart (Bryman 2018, s. 498). För att komma i kontakt med poliser att intervjuas användes så kallade

portvakter, en person som enligt Bryman (2018, s. 518) hjälper forskaren att få tillträde till fältet.

Den första portvakten var en kontakt som vid tillfället arbetade som processledare för en utredningssektion i Stockholm. Via denne fick vi kontakt med vår första respondent och det antydde även att respondenten kunde hjälpa oss med ytterligare personer att intervjua, i ett så kallat snöbollsurval (Bryman 2018, s. 504). Denna metod anses vara lämplig i fall där populationen är svår att nå i forskningssammanhang (ibid.) vilket poliser som population är (Punch 1978). Efter första intervjun fick vi namn på fler personer att kontakta men efter ett par veckor fick vi besked av den ena att denne inte hade tid och den andra svarade inte. Samma resultat blev det efter användning av andra portvakter, som var personer i vår närhet som vi visste kände poliser som arbetade/har arbetat i yttre tjänst. Därför blev det till slut fem olika portvakter. Tre av respondenterna har arbetat/arbetar i yttre tjänst i Stockholm medan övriga två arbetar/har arbetat i mellanstora orter norr om Stockholm.

Hur många personer som bör intervjuas beror enligt Kvale (2007, s. 58) på studiens storlek och syfte, till exempel så ger fler intervjuer mer möjlighet till generaliserbarhet. Vår studie har som nämnt inte haft en sådan avsikt, utan att mer ge en viss indikation på hur attityder kan se ut och vad som skulle kunna påverka ett ingripande. Kvale (ibid.) skriver även att antalet intervjuer kan bestämmas utifrån den punkt när forskaren anser att fler intervjuer inte skulle bidra med så mycket mer kunskap. Efter fem intervjuer ansåg vi att intervjupersonerna svarat på liknande sätt även om det givetvis finns vissa variationer varför vi ansåg att antalet räckte för att kunna besvara frågeställningarna. Däremot kan det vara så att de svarat på liknande sätt för att de befunnit sig i sin frontstage och således anpassat sina svar efter hur de ville framställa sig i intervjusituationen, varför slutsatser och diskussioner i studien ämnar att göras med viss försiktighet.

4. 3 Insamling av empiri

De fem intervjuer som hållits har varit av semistrukturerad karaktär. Det innebär att en intervjuguide skapades som hade specifika teman och frågor som ämnades att beröras (Bryman 2018, s. 563). Tillvägagångssättet innebär däremot inte att de frågor som förbereddes ställdes i detalj, utan det fanns stor möjlighet för intervjupersonen att berätta fritt

samtidigt som nya frågor kunde ställas till följd av det som framkom under intervjuens gång (ibid.). Varje intervju varade mellan cirka 45-60 min. Upplägget av intervjun var utformad och genomfördes i enlighet med vad som rekommenderas av bland annat Denscombe (2016, s. 276). Det innebär att inledningsvis presentera sig och berätta om bakgrunden till intervjun samt syftet med uppsatsen (Denscombe 2016, s. 277). En sådan fas kan även anses viktig då ett problem vid studier av poliser är att det kan ta lång tid innan ett förtroende etableras mellan respondenten och forskaren (se ex Sausdal 2018). Denna inledande fas innefattade även frågan om tillåtelse att spela in och informationen om frivilligt deltagande och anonymisering. Denscombe (2016, s. 277) menar att den första frågan under intervjun är särskilt viktig för att den intervjuade personen ska känna sig avslappnad och bekväm. Således handlade de inledande frågorna om personens yrkesmässiga bakgrund. Vidare var intervjufrågorna indelade i två olika teman som anknyter till studiens frågeställningar. Det första temat var frågor kopplade till deras erfarenheter av ingripanden mot brott i nära relation och vad de själva ansåg finnas för svårigheter med brottstypen. Det andra temat berörde vad respondenten ansåg att det fanns för attityder till brottsligheten.

Intervjuerna genomfördes via Skype respektive via Facetime, då tid och pengar besvarades genom att träffas via datorn och telefonen istället för att möta intervjupersonerna på plats (Bryman 2018, s. 593). En fysisk träff hade i detta fall inneburit resor till andra orter än Lund, där intervjupersonerna var stationerade. Det finns dock risker med att genomföra en intervju online (Bryman 2018, s. 593) som behövdes ta i beaktande vid valet av att hålla intervjuerna digitalt. Till exempel så fanns det inledningsvis en risk att personerna som tillfrågades inte hade vana av att använda Skype, eller att tekniska problem skulle uppstå. Lyckligtvis fungerade uppkopplingen för alla parter felfritt och intervjupersonerna var bekanta med Skype och Facetime vilket gjorde att samtliga intervjuer kunde hållas utan problem.

4. 4 Analysmetod

Analysprocessen började redan under och mellan intervjuerna då vi till exempel skrev ned tankar efter varje intervju om vad som var intressant. Samtliga intervjuer spelades även in och således utfördes analytiska reflektioner under transkriberingen av dessa. Vid kvalitativ forskning är det även enligt Bryman (2018, ss. 462-463) vanligt att analysen sker parallellt med empiriinsamlingen. Transkribering främjar även analysen då det gör det möjligt att gå

tillbaka till materialet flera gånger och minskar risken för att forskaren gör sina egna tolkningar av det som sägs (Bryman 2018, s. 577).

Med hjälp av transkribering av intervjumaterialet har texterna noggrant studerats och sedan kategoriserats och analyserats och utifrån olika teman som identifierades vid processens gång. Således har studiens datamaterial analyserats med hjälp av en innehållsanalys, vilken enligt Denscombe (2016, s. 393) bland annat kan avslöja vad i innehållet som anses vara relevant samt värderingar och åsikter som framkommer. Eftersom studiens forskningsfrågor handlar om polisens ingripanden samt attityder kring brott i nära relation, ansågs innehållsanalys som analysmetod vara relevant. Detta eftersom syftet med intervjuerna var att få fram intervjupersonernas uppfattning om vad som görs och vad som är viktigt vid ett ingripanden, vilka svårigheter det finns kring dessa ärenden samt vilka åsikter/attityder de hade gentemot brottsligheten.

Efter att ha läst igenom utskriften av intervjuerna började vi att koda materialet och kategorisera in de delar som var relevanta utifrån forskningsfrågorna. Det var under denna process som gemensamma teman som hade framkommit i de olika intervjuerna identifierades, varpå respektive citat sattes in under olika rubriker som berörde samma ämne, exempelvis tidskrävande, resursbrist, komplext och jobbigt, ingångsvärden, idealiska offer och handlingsutrymme. Slutligen kopplades de utvalda citaten till den tidigare forskning och de valda teorierna som ansågs vara relevanta för att kunna förklara datamaterialet. Ett problem med innehållsanalys som analysmetod är att innehållet i texten, i vårt fall citat hämtade ur intervjuer, kan bli tagna och analyserade ur sin kontext och läsaren får inte möjlighet att ta del av det som har sagts innan eller efter (Denscombe 2016, s. 393). Att till fullo säkerställa att det som sägs inte misstolkas eller egentligen har en annan betydelse är svårt eftersom intervjuer har nackdelen att intervjupersonen kan påverkas av oss som ställer frågor eller av den specifika kontext i vilken frågorna ställs (Denscombe 2016, s. 289). Däremot har den noggranna läsningen av det transkriberade materialet samt jämförelsen av datan med övriga intervjuer och tidigare forskning försökt reducera risken att citaten snedvrids och presenteras på ett missvisande sätt.

4. 5 Etiska reflektioner

Vid samtliga vetenskapliga studier är det viktigt att beakta etiska principer för att informanter framför allt inte ska lida någon skada under eller efter publicering av studien

(Vetenskapsrådet 2002). Likaså har dessa etiska avväganden gjorts i vår studie.

Vetenskapsrådet (2002) delar in dessa principer i framför allt fyra huvudkrav: informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekravet. Informationskravet har beaktats på så sätt att samtliga informanter vid förfrågan om deltagande i intervju blev informerade om studiens syfte, vad vi ämnade att undersöka och att vi var studenter på kandidatnivå i Kriminologi vid Lunds universitet. Förfrågan gjordes via mail och telefon. En fullständig bild av studiens frågeställningar kunde dock inte ges inför eller under intervjuerna eftersom att dessa inte var fullständiga vid dessa tillfällen. Bryman (2018, s. 178) skriver däremot att det är vanligt vid kvalitativ metod att forskningsfrågor till en början är vagt formulerade och istället har en mer tematisk utgångspunkt. Vidare informerades informanterna om hur lång tid intervjun ämnade att ta.

Vetenskapsrådet (2002, s. 9-10) skriver även att det är viktigt att respondenten informeras om att deltagandet är frivilligt, vilket ingår i samtyckeskravet. Innan intervjun påbörjades presenterade vi oss kort och frågade därefter om vi fick spela in intervjun, vilket samtliga personer gav samtycke till. Efter inspelningen startat gav vi återigen information om studien samt berättade att deltagandet är frivilligt och att personen när som helst fick avbryta intervjun eller välja att inte svara på någon fråga om denne så ville. Samtycket gavs på så sätt muntligt men finns inspelat på band. Att ha ett skriftligt samtycke eller på något sätt ett dokumenterat sådant är enligt Denscombe (2016, s. 436) av vikt för att skydda eventuella anklagelser mot forskaren.

Det tredje kravet, konfidentialitetskravet, innebär att intervjupersonen inte ska kunna identifieras av utomstående (Vetenskapsrådet 2002, s. 13). Respondenterna har anonymiserats på så sätt att namn eller andra igenkänningsfaktorer bytts ut i studien. Detta informerades även intervjupersonerna om i början av intervjun. Ett krav som ansågs extra angeläget i vår studie, då det i intervjuerna kan framkomma information som till exempel kan verka negativt för deras arbetsgivare (polismyndigheten). En risk som Reiner och Newburn (2008, s. 353) till exempel menar kan göra respondenten nervös och mindre villig att dela med sig. Till sist har även det sista kravet beaktats, nyttjandekravet. Nyttjandekravet innebär att de

personuppgifter eller information som framkommit inte ska kunna användas av någon annan person eller myndighet (Vetenskapsrådet 2002, s. 14). Personuppgifter som inkommit och de band som spelats in har därför förvarats på så sätt att inga utomstående kan ta del av dem. Informanterna informerades även om att inspelningarna inte kommer att publiceras någonstans utan endast är till för att kunna underlätta analysprocessen och att dessa efter studien kommer att raderas.

5. Analys

Intervjuperson kommer i följande analys att förkortas som ip. Respondenterna kommer att benämnas som ip 1-5. Ip 1 arbetar vanligtvis som yttre befäl men hade vid intervjutillfället (från sommaren 2021) en annan tillfällig tjänst. Med yttre befäl menas att den personen är ansvarig för sin grupp av ingripande poliser, men arbetar likväl ute på fältet. Ip 2 har fram till två månader innan intervjutillfället arbetat som ingripande polis men arbetar nu som utredare. Ip 4 har arbetat som ingripande polis för två år sedan men innehar nu en inre tjänst. Ip 3 och 5 arbetade vid tillfället som ingripande poliser.

Nedan kommer uppsatsens resultat, det vill säga delar av det insamlade datamaterialet i form av transkriberade intervjuer, att presenteras och analyseras parallellt. Våra resonemang och tolkningar kommer att relateras till de sociologiska begreppen handlingsutrymme (discretion) och idealiska offer samt till den tidigare forskningen som presenterats.

Första delen av analysen presenterar och diskuterar vad som kan påverka polisens ingripande vid brott i nära relation. Denna del är indelad i tre övergripande teman: ingångsvärden, resursbrist och framgångsfaktorer. Den andra delen behandlar vilka attityder som poliserna kan anses ha till denna brottstyp, med bakgrund av vad som i de tidigare delarna av analysen har diskuterats. Denna del är indelad i två teman: komplexa och krävande ärenden samt status. Tanken med analysen är vidare att visa på hur dessa två delar (påverkansfaktorer och attityder) är relaterade till varandra, något som även kommer diskuteras vidare i våra avslutande diskussioner (6.).

5.1 Påverkansfaktorer

5.1.1 Ingångsvärden

Följande del kommer beskriva hur ingångsvärden kan påverka polisens ingripande, det vill säga den information poliserna har innan de kommer fram till en plats de larmats till. De ingångsvärden som kan anses påverka var främst betydelsen av vem som ringt in samtalet och historik på adressen.

5.1.1.1 Betydelsen av vem som ringt in samtalet

Från intervjuerna med poliserna har det som nämnts kunnat urskiljas olika teman utifrån faktorer som kan anses påverka de åtgärder som görs på plats. Ett av de teman som kan urskiljas och som skulle kunna sägas påverka de initiala åtgärderna handlar om hur ärendet larmas ut till polisbilen och vilka ingångsvärden de får från larmcentralen (RLC). Hur mycket information som RLC kan ge ut till de ingripande poliserna som ska åka på ärendet är i sin tur beroende av vem som har ringt in och vilka uppgifter som lämnats. Enligt Lipsky (2010, s. 29) tvingas gräsrotsbyråkrater ofta agera och ta beslut grundade i väldigt lite information, vilket poliser ofta får uppleva i dessa fall. Ip 1 beskriver att det oftast är grannar som ringer in samtal om misstänkt våld i nära relation, vilket har både för- och nackdelar:

Eh, oftast, eh tycker jag att det är grannar, eller någon annan som ringer. Eh och då är det lite svårare för då har man inte riktigt, för dom har ju inte sett det utan dom kan ha hört ... ibland blir det fel och ibland övertolkar man och sådär [...] ibland har det ju inte hänt nånting. Man har ju varit när folk har tittat på.. TV på för hög volym och såna där saker liksom, eh men, men det är bra att grannarna ringer. (Ip 1)

Ip 1 beskriver att informationen som uppkommer när en granne har ringt in ofta är vag och att det förekommer att situationer misstolkas. Ett ytterligare problem utöver bristande information som gräsrotsbyråkrater och i synnerhet poliser ställs inför i deras arbete, handlar om att informationen de får till sig ibland inte stämmer överens med verkligheten (Lipsky 2010, s. 29). Trots att det skapas en större osäkerhet när en granne eller en utomstående ringer in, understryker intervjupersonen ändå att det är positivt att grannar hör av sig vid misstankar. Å andra sidan menar Lundberg (1998, s. 61) att beroende på vem som har ringt in samtalet

(ex. grannar eller målsäganden själv) kan situationen uppfattas som mer eller mindre allvarlig. På grund av polisernas erfarenheter av att det brukar vara mindre allvarligt när grannar ringer in kan det tolkas leda till att det skapas stereotyper eller förväntningar på hur dessa situationer ska urarta sig. Stereotyper är även någonting som påverkar gräsrotsbyråkratens agerande, framför allt i deras handlingsutrymme där de måste göra egna avvägningar utefter hur de tolkar en situation (Lipsky 2010, ss. 108-111).

En utav respondenterna i vår studie nämner till exempel att de kan ha ett mer “laid back” förhållningssätt om det är grannar som ringt in, vilket kan förstås som att de förväntar sig att det är mindre risk för att något allvarligt hänt. Ip 1 beskriver vidare att det ofta underlättar om samtalet kommer från den utsatta kvinnan själv, eftersom poliserna i de initiala åtgärderna då kan “kapa några steg” i händelseförloppet:

Ja men det man kan kapa... är att man får ju hennes version eh, nä men han har, han har slagit mig eller han har hotat mig eller, för dom, även dom på RLC då har ju liksom mot, en checklista också där man ställer motfrågorna just för att man ska få de här snabba ingångsvärdena liksom dom här, han försöker hugga mig med kniv liksom. Aa men då blir det en annan liksom, vad kan vi mötas av då eller... [...] (Ip 1)

En del av de åtgärder som måste göras när de kommer till en adress vid misstänkt brott i nära relation framkommer vara att utreda vad som faktiskt har hänt. Enligt Ip 1 så har denna process att ta reda på händelseförloppet och om det har förekommit något brottsligt redan kunnat påbörjas om det är målsägande själv som har ringt in samtalet. Av citatet att tolka är det just dessa steg som då kan kapas, och poliserna kan då eventuellt få mer tid att på plats fokusera på andra delar i den initiala utredningsprocessen som annars hade gått åt till att försöka få reda på vad som har hänt. En av intervjupersonerna beskriver även hur orken och tålamodet hos poliserna kan skilja sig åt från dag till dag och att de ibland orkar mer än andra dagar.

[...] vissa dagar så har man mer ork och då ee går det kanske bättre, kan man kanske hålla ihop det bättre. Andra dagar kan man känna att nu får du faktiskt säga vad är det som har hänt, annars åke- vad gör vi här liksom, ja men lite så. (Ip 3)

Enligt Ip 3 kan det skapas en viss frustration de dagar då poliserna som åker på ärendet känner sig extra trötta och målsäganden inte vill berätta vad som har hänt. Även Ip 4 beskriver hur en känsla av frustration kan uppstå när målsäganden kommer med väldigt vag information om vad som faktiskt har hänt och det inte finns någon ytterligare bevisning som styrker att det har skett ett brott. Det hade alltså kunnat påverka de initiala åtgärderna om poliserna, en dag när de har mindre ork, får åka på ett ärende med få ingångsvärden och lite information. På så sätt kan det vara så att även polisernas dagsform är någonting som kan påverka deras agerande i handlingsutrymmet och således även påverka ingripanden mot brott i nära relation. Precis som Lipsky (2010, s. 29) skriver så arbetar redan gräsrotsbyråkrater dagligen utifrån begränsad information. Om poliserna då upplever att de initialt har väldigt lite information att gå på och tvingas lägga tid på sådant som de i andra fall inte behöver prioritera, kan det leda till att andra viktiga åtgärder inte görs. En sådan åtgärd skulle kunna vara att hålla ett utförligt förhör med målsäganden, och i citatet exemplifieras alltså hur poliserna till följd av bristande ork, ibland kanske inte lägger ner den tid som krävs för att få kvinnan att prata. Citatet belyser även hur en sådan situation hade kunnat leda till att poliserna istället åker från platsen och inte får reda på om det faktiskt har skett något brottsligt.

5.1.1.2 Historik på adressen

Förväntningar på hur en viss situation kan urarta sig kan, förutom att de påverkas av vem som ringer in, även handla om att det till exempel finns tidigare historik på adressen. Samtliga respondenter berättar i intervjuerna att det ska tas i beaktning om ärendet på en adress är återkommande och har skett innan. Ip 1 lyfter situationer där det har förekommit anmälningar på samma adress flera gånger i rad och beskriver på vilket sätt det kan påverka poliserna som får åka på ärendet.

[...] Det som kan trubbas av är tyvärr dom som minst en gång i veckan anmäler alltså att man blir luttrad (mm). [...] sen så nästa helg så är det samma visa igen och det håller på liksom.. till slut så liksom trubbas det av ee men det är som jag sa innan där liksom med inställning till polisycket så är det liksom i grund och botten asså du är ju ålagd att göra det [...] (Ip 1)

I citatet beskrivs hur denne kan få en känsla av bli "luttrad" i ärenden där de får åka till en och samma plats flera veckor i rad, vilket kan tolkas som att poliserna får in en rutin och på vissa sätt blir härdade av att ha upplevt samma situation flera gånger. Det skulle å andra sidan även kunna tolkas som att man tröttnar på att paret inte skiljer sig eller att till exempel den brottsutsatte inte lämnar, då polisens ingripanden inte leder någon vart. Intervjupersonen nämner också att något trubbas av i sådana ärenden. Exakt vad Ip 1 menar med det som trubbas av är oklart men skulle kunna tolkas som att poliserna inte blir lika känsliga till ärendet eller påverkade av det som händer. Upplevelsen att känna att man har fått in en rutin och blivit van med vad som brukar ske på en viss adress kan vara positivt i den bemärkelse att poliserna i större utsträckning kan förbereda sig på vad som väntar. Det som däremot blir problematiskt är att det kan tolkas som att det, om det förekommer en sådan historik på adressen, har skapats förväntningar eller stereotyper av att det inte är något allvarligt - likt den förväntning som kan anses finnas om det är en granne som larmar. Något som på så sätt påverkar besluten i handlingsutrymmet (Lipsky 2010). Beslut som att till exempel inte lägga ned lika mycket tid i det ärendet och kanske få information om att brott faktiskt begåtts denna gång. Polisens prioritering av tid kan även influeras av om klienten (i.e brottsoffret) anses påverkansbar av ens interventioner (Lipsky 2010, ss. 110-111). Om det finns historik på adressen i form av att det "bara" är bråk, eller att till exempel målsäganden tar tillbaka anmälan (något som samtliga respondenter uppger är vanligt) kanske paret eller brottsoffret inte anses lika mottaglig för polisens hjälp, vilket därmed också kan påverka att mindre ansträngning (t. ex filma förhör eller prata en längre stund med målsägande) läggs av poliserna på platsen. Brottsoffret kan å andra sidan även på så sett ses som mindre idealisk då Christie (2001, s. 50) menar att kvinnors brottsofferstatus vid brott i nära relationer ifrågasätts då hon har en möjlighet till att lämna bostaden, och befinner sig således på en klandervärd plats, något som också kan påverka bemötandet (se ex Russell 2006).

Enligt intervjupersonerna kan par även i vissa fall anmäla varandra av andra anledningar, såsom att det är sura på varandra eller att de bråkar över vårdnaden om deras barn.

Om polisen får hantera sådana ärenden som till exempel inte handlar om riktiga brott eller stämmer överens med deras uppfattning om vad som är riktigt polisarbete, kan det enligt Granér (2004, s. 150) leda till en känsla av frustration vilket kan påverka deras ingripanden (se även Manning 1993, Muir 1979). Både Ip 2 och 4 diskuterar situationer där de får åka på ärenden som visar sig egentligen inte vara en polisangelägenhet och vilken påverkan det har på poliserna:

[...] par anmäler varandra för så många olika grejer. Och det kan vara för, för att bara vara taskiga mot varandra liksom. ... För att det finns känslor bakom liksom och så. Så att då blir det ju, då känner man som polis att det är ganska meningslöst att åka dit och utreda det. Asså starta en utredning på det liksom, för att det grundar sig i.. det är inte riktiga brott, det är liksom bara vårdnadstvister och allt möjligt sånt där. (Ip 2)

[...] eller så säger hon inte så mycket för att det inte har hänt ett brott här, men hon ville ändå att vi ska komma och styra upp deras bråk. Så att det är, aa det är jättesvårt. (Ip 4)

Ip 2 beskriver förekomsten av anmälningar som grundar sig i känslor eller bråk eller tvister som paret har sinsemellan dem och menar att det kan upplevas som meningslöst att åka på sådana ärenden. Det kan tolkas som ett uttryck för att sådana ärenden inte uppskattas eller värderas av poliser som autentiskt polisarbete. Ip 4 är inne på samma spår och menar att det förekommer att poliser får åka på larm där det visar sig att paret har haft ett bråk utan att det har skett något brottsligt. Att "det är jättesvårt" skulle i det här fallet kunna tolkas som att poliserna ställs inför en svår situation att behöva avgöra om det har skett ett brott eller inte och om parterna faktiskt talar sanning. Den frustration som intervjupersonerna kan sägas ge uttryck för när de diskuterar att få åka på ärenden som egentligen bara handlade om bråk, innebär att de får en roll av mer social karaktär då de istället för att utreda ett brott är tvungna att lösa bråket genom exempelvis medling. Frustrationen som poliserna kan uppleva i dessa situationer kan förstås utifrån Loftus (2010, s. 5) studie som visade på att ärenden som involverade någon typ av service inte ansågs vara riktigt polisarbete och därmed fick en lägre status (se även Drummond 1996; Sparrow, Moore & Kennedy 1990; Van Maanen 1974). Lundberg (1998, s. 74) nämner även att poliserna i hans studie ofta uttryckte att polisarbete handlade om att få något konkret att hända som till exempel att få till en polisanmälan. Vaga situationer om vad som egentligen skett skulle därmed kunna leda till att poliserna inte lika noggrant som de annars gör utreder (det potentiella) brottet i termer av att lägga ner den tid som krävs på målsäganden för att få mer detaljer om vad som har hänt, eller att leta efter annan typ av bevisning. Sammantaget kan polisens uppfattning om vad som är riktigt polisarbete även kunna betraktas som en attityd, vilket analysen återkommer till i avsnittet Attityder (5.2).

5.1.2 Resursbrist

Metodstödet (Ett utvecklat bästa arbetssätt), som används för brott i nära relation, kan vidare ses som en förväntning på hur poliserna i vår studie ska agera. Lipsky (2010, s. 110) skriver dock att det är vanligt att gräsrotsbyråkrater inte alltid kan agera så som det förväntas på grund av att de resurser som finns till förfogande inte matchar inflödet av ärenden.

Respondenterna diskuterar även att det inte alltid går att leva upp till de förväntningarna som ställs utifrån polismyndigheten i form av inre riktlinjer. Majoriteten av respondenterna beskriver till exempel att de ofta bara åker en patrull (två poliser) på dessa former av ärenden vilket gör att deras agerande på platsen i vissa situationer kan begränsas. Ip 4 nämner exempelvis att resursbristen i området där respondenten jobbade i vissa fall ledde till att en patrull fick lämna en plats där de utredde ett brott i nära relation för att det hade inkommit ett annat ärende som var pågående och mer akut och de var den enda tillgängliga bilen just då. Resursbristen kan således leda till att de ärenden som kräver mer tid inte blir ordentligt utredda vilket i sin tur kan skapa en frustration hos poliserna eftersom sådana ärenden riskerar att inte hålla i en rättsprocess (Lundberg 1998, ss. 66-70, Granér 2004, s. 172).

Även Ip 2 diskuterar vilken påverkan resursbrist i form av få antal poliser kan ha på ett ärende:

[...] praktiska problem är ju att.. ee vi är bara två poliser och det kan vara -och det är två personer vi ska prata med liksom och ee hur ska man - och den hära - som misstänkt han kanske är uppe i gasen och är arg o grejer och inte liksom så pass hotfull att vi kan boja honom och e sätta honom i bilen och låsa dörren liksom men e men ee han är obekvämt att vara ensam med, hur ska man då få den här kvinnan att prata liksom o ee och hur ska man då, hur ska man separera på parterna [...] (Ip 2)

Ip 2 beskriver att saknaden av lagstöd för att gripa en person som är utåtagerande kan påverka om poliserna kan sära på parterna och prata med målsäganden. Vidare beskrivs att det problem som då kan uppstå är att det kan bli svårt att få kvinnan "att prata" vilket kan tolkas som att få henne att berätta om vad det är som hon eventuellt blivit utsatt för. Samtliga respondenter nämner till exempel att det finns farhågor om att brottsoffer inte vill berätta eftersom de är rädda för att få repressalier från våldsutövaren. Går det inte att gripa den misstänkte, som är utåtagerande, och poliserna har problem att få kontroll över situationen

kan det utifrån ip 2 berättelse tolkas som att det blir svårare att ge ett förtroendegivande intryck till målsäganden. Det skulle i sin tur kunna leda till att det inte lika lätt går att reda ut vad som hänt och till exempel hålla ett målsägandeförhör. Ip 2 ger på så sätt uttryck för att fler poliser på plats hade lett till att fler hade kunnat fokusera på den misstänkte och få denne att lugna ner sig medan andra kollegor hade kunnat prata med målsäganden.

I dessa brottstyper nämner även respondenterna att det kan vara barn i hemmet vilket ytterligare förstärker svårigheten att exempelvis hålla ett längre målsägandeförhör, då det finns fler parter att ta hänsyn till. Det pekar återigen på att resursbrist kan påverka polisens agerande, då poliser måste anpassa sitt arbete efter de mänskliga dimensioner som uppstår vid det aktuella tillfället vilket gör att de inte alltid kan agera så som det förväntas (Lipsky 2010, s. 14-15). I detta fall kan de mänskliga dimensionerna anses vara att den misstänkte är arg och att de får agera utifrån de förutsättningar de har, att de bara är två poliser. Även ip 5 poängterar att deras handlande kan behöva skilja sig åt beroende på omständigheterna i den aktuella situationen, när denne får frågan om vad som kan påverka åtgärderna på platsen:

“Arbetsbördan, eh tid, plats och rum. Asså så här typ, det är inte optimalt utifrån vart man befinner sig. [...] det är ju för att vi är människor och att vi möter människor. Och det går inte att komma ifrån. Vi är ju liksom inga robotar som kan göra saker på rutin [...]” (ip 5)

Ip 5 beskriver på så sätt att de hela tiden ställs inför komplexa situationer vilket gör att deras ingripanden kan variera. Något som även Lipsky (2010, ss. 14-15) skriver är centralt för gräsrötsbyråkrater, vilket gör att deras arbete inte kan reduceras till standardiseringar. Något som även ip 5 kan tolkas mena med att poliser inte är robotar. Standardiseringen i detta fallet kan även anses vara de metodstöd och checklistor som finns. Det skapas på så sätt ett handlingsutrymme för poliserna där egna beslut och bedömningar kan göras av vad som är lämpligt i det aktuella fallet (Lipsky 2010; se även Brown 1988; Grant & Rowe 2011). En sådan reflektion gör även samtliga respondenter då de menar att det inte alltid är möjligt att följa riktlinjerna då de måste ta hänsyn till omständigheterna i situationen.

Att kunna leva upp till de förväntningar som finns över hur ett ingripande bör gå till kan även diskuteras vara beroende av polisernas kommunikation med varandra. Ip 3 beskriver likt Ip 2

och 4 att denne upplever att de är för få poliser som åker på dessa ärenden och återkommer även till att det, genom att de bara är två, kan uppstå problem när parterna ska säras.

[...] när man bara åker en bil på sådana här ärenden är att, då då måste man splittra på, ah parterna och det innebär ju också, då måste vi poliser splittra på oss, och vi kanske inte då har riktigt samma möjligheter att prata ihop oss om vilka åtgärder som är lämpliga, i ett nästa steg liksom. [...] jag kan uppleva att man nog kanske åker för få patruller på det, lite grann. [...] det är guld värt när man har den där extra bilen för då kanske man mer kan komma överens om vilka åtgärder som ska göras och så där [...]

(Ip 3)

Av citatet framgår att ip 3 anser att det som kan vara ett problem när de bara är två poliser vid ingripandet är att kommunikation sinsemellan dem blir bristfällig när de måste dela upp sig på plats. Det i sin tur förklarar respondenten kan leda till att de har svårare för att lägga upp en plan över ingripandet och vilka åtgärder som kan göras. Det kan också antas försvåras ytterligare om informationen från ledningscentralen är knapp, då analysen tidigare pekar på att det kan påverka polisernas strategi. Även om poliserna har metodstöden att utgå ifrån så ser varje case olika ut vilket gör att omständigheterna i det aktuella fallet behövs ta hänsyn till, de måste därför agera i sitt handlingsutrymme. Något som även framkommer i annan polisforskning (se Brown 1988; Holmberg 1999; Myhill & Johnson 2015). Samtliga respondenter beskriver även att de upplever denna brottstyp som väldigt komplex och svårjobbade då det heller inte alltid går att reda ut vad som hänt om exempelvis ingen vill berätta. Ip 5 beskriver till exempel att de av den anledning i dessa ärenden alltid jobbar i "uppförbacke". Det är således inte lika självklart hur de ska agera trots att det finns stöd att tillgå, även om samtliga är överens att det är bra att riktlinjer finns. En anledning till att ip 3 anser att det är viktigt att kunna kommunicera med sin kollega kan därför vara att det är så komplicerade situationer som de ställs inför.

Anledningen till att poliserna i aktuellt polisområde främst bara åker en bil till dessa ärenden var enligt ip 3 och 4 att de inte var tillräckligt många personer som arbetade. Varför det bara skickas en bil skulle även kunna diskuteras utifrån att respondenterna nämner att dessa ärenden är väldigt tidskrävande, då ett ingripande ibland kan ta uppemot fyra till fem timmar med tillkommande efterarbete. Att endast tillsätta en bil kan därför ses som ett sätt att optimera polisens resurser, då de andra bilarna kan komma att behövas i andra ärenden. Detta

kan även belysas med att Lipsky (2010, s. 73) skriver att när det finns en stor efterförfrågan på gräsrotsbyråkraters tjänster bidrar det till att varje extra minut som en klient ges gör att en annan får mindre tid. Det leder till att poliserna hela tiden i handlingsutrymmet måste göra avvägningar, då begränsningar i arbetsstrukturen (som t. ex för få patruller) leder till att agerandet inte alltid kan maximeras (Lipsky 2010, s. 110). Det kan även anses ha likheter med Grant och Rowe's (2011) forskning, då de menar att kravet på rutinpatrullering gör att poliser i samtliga fall inte kan lägga ned den tid som kanske egentligen hade behövts.

5.1.3 Framgångsfaktorer

Denna del av påverkansfaktorer (5.1.3) kommer beröra respondenternas prognos om ärendets framtida framgång och tankar om de inblandade parterna. Analysen kommer att visa på hur detta skulle kunna påverka ingripandet.

5.1.3.1 Byråkratisk framgång

I handlingsutrymmet måste det som nämnt ske avvägningar över i vilka fall som ett större ansträngande ska läggas ned, som i mångt och mycket beror på polisens resursbrist. I metodstödet "Ett utvecklat bästa arbetssätt" som används inom polisen är en punkt att målsägandeförhör ska filmas. Vid diskussion om målsägandeförhör faktiskt filmas som det ska enligt riktlinjerna, kan ip 3 sägas resonera kring att de behöver göra avvägningar.

[...] pratar man liksom att man kommer ner på kanske ringa misshandel eller ofredande, eh, då kan man liksom så börja fundera på hur, hur lönt det är utredningsmässigt, eh, lite granna. Typ vad ger, vad blir skillnaden eh, av att vi filmar här eller att vi kanske skriver ett, ett PM om, eh, om händelsen istället. (Ip 3)

Av citatet framgår att respondenten resonerar kring brottets allvarlighetsgrad och dess påverkan på vilka åtgärder som görs. Ringa misshandel och ofredande har till exempel ett lågt straffvärde (se Brottsbalken BrB, 3:5 samt BrB 4:7). Även de andra respondenterna diskuterar att mindre, rent juridiskt, allvarliga incidenter som psykisk misshandel eller olaga hot kan försvåra deras agerande. Det gör till exempel att det finns mindre stödbevisning, i form av exempelvis skador, till att styrka målsägandens berättelse. Ip 1 nämner även att stödbevisning är viktigt på så sätt att då finns det en chans att driva ärendet vidare utan

målsägandens medverkan, eftersom det ofta sker att denne tar tillbaka anmälan. De åtgärder som vidtas, som till exempel att filma förhör, kan därmed enligt ovan citat anses ställas emot huruvida det är lönt rent utredningsmässigt. Lipsky (2010, ss. 107-108) skriver även att avvägningar av hur mycket tid som ska läggas ned på en klient i handlingsutrymmet påverkas av om ärendet har större chans att lyckas från ett byråkratiskt perspektiv (se även ex Lundberg 19998; Granér 2004; Grant & Rowe 2011; Reed, Fischer, Kantor & Karales 1983). Ip 1 kan på så sätt tolkas inneha ett framtidsperspektiv, där förutsägelser görs om vilken byråkratisk framgång en anmälan kan ha i en vidare rättsprocess vilket i sin tur påverkar dennes agerande. Synliga skador på offret diskuteras även i den tidigare forskningen som sådana framgångsfaktorer (se ex Russell 2006, Lundberg 1998). Dessa avvägningar i polisens handlingsutrymme gör å andra sidan att det skapas en uppdelning av vilka klienter som är värddiga av polisens tid, som påverkas av olika föreställningar (se Lipsky 2010, ss. 108-111, Russell 2006). Föreställningarna i det här fallet är vilka som anses ha störst byråkratisk framgång, vilket gör att det även skapas idealiska offer - då sådana har lättare att uppnå en legitim brottsofferstatus och ges mer dedikation till (Christie 2001).

5.1.3.2 Idealiska offer

Förutom att den bias som kan uppkomma i handlingsutrymmet grundar sig i förutsägelser om byråkratisk framgång kan biasen vara präglad av andra stereotyper och egna moraliska värderingar (Lipsky 2010, ss. 108-110). Det bidrar till att det i handlingsutrymmet uppstår subjektiva bedömningar som kan påverka, jämte de legala förutsättningar som poliser fortfarande måste arbeta efter (ibid., se även Myhill & Johnson 2015). Dessa subjektiva bedömningar kan till exempel ip 2 anses resonera om när frågan ställs om varför denne tror att målsägandeförhör i vissa fall inte filmas.

[...] när man pratar om brott i nära relation då får man en bild framför sig att såhär kommer det se ut - så här kommer målsäganden se ut och så här kommer mannen se ut. (E: mm) Hon kommer vara - det kommer vara en kvinna, hon kommer vara oskyldig och ee och inte gjort något fel nånting, o det kommer vara väldigt synd om henne - hon kommer gråta och e då kommer man bara känna att man bara vill filma henne när hon berättar om vad som hänt. Och mannen kommer va - man kommer inte känna nån sympati för honom, han kommer vara knäpp och dum liksom [...] (Ip 2)

Ip 2 skulle kunna tolkas beskriva sina föreställningar om hur dynamiken mellan de inblandade bör vara och hur de bör agera i ett "klassiskt" brott i nära relation-fall. Det kan på så sätt ses som det "idealiska", en föreställning, som kanske då kan påverka agerandet i handlingsutrymmet. Det beskrivs att det kommer vara klarlagt vem som bär skulden för händelsen (mannen), något som är en förutsättning för att ett offer ska ses som legitimt (Christie 2001, s. 48). Andra parametrar som påverkar om offret ses som idealiskt är att brottsoffret inte kan klandras för det inträffade och är svag i förhållande till gärningspersonen som är "ond" (ibid.). Något som ip 2 också kan tolkas beskriva när denne säger att det kommer vara synd om kvinnan, som är oskyldig, och mannen beskrivs som dum och osympatiskt. Om parterna bedöms stämma överens med ip 2s föreställningar nämns att denne kommer "känna att man vill filma" förhöret. På så sätt kan avgörandet (i handlingsutrymmet) av huruvida ett förhör ska filmas eller inte kunna bero på en subjektiv bedömning då det dels grundar sig i föreställningar men också i en känsla. Lipsky (2010, s. 108) skriver dessutom att känslor kan påverka avvägningar i handlingsutrymmet och att en person som anses empatisk oftast tillförs mer resurser. Hur ett typiskt brott i nära relation-fall ser ut diskuteras även av majoriteten av respondenterna. På grund av att, som tidigare nämnt, det ofta är fall som kan vara svårt att avgöra och utreda om det har skett ett brott måste de göra subjektiva bedömningar om så är fallet. Ip 3 beskriver till exempel att denne kan tolka det utifrån målsägandens kroppsspråk. Flera av respondenterna nämner även implicit att en bidragande faktor till att de kanske istället drar slutsatsen att ingenting har hänt är om målsägande (eller båda parterna) är missbrukare. En missbrukare kan i det här fallet tolkas som mindre idealisk, då förtäring av alkohol ofta ses som något klandervärt (Christie 2001). På så sätt är det poliserna som definierar situationen (utifrån den bias som finns i handlingsutrymmet) och agerar utefter sin definition. Något som även framkommer i Myhill och Johnson (2015) studie om polisens ingripande mot brott i nära relation.

Förutom att anledning till att målsägandeförhör inte filmas kan bero på hur idealisk målsäganden/situationen uppfattas så menar de flesta respondenter å andra sidan att det i så fall beror på att målsäganden inte vill bli filmad. Ip 1 diskuterar att det i sådana lägen gäller att ha en fingertoppskänsla och inte pusha målsäganden för mycket. För gör polisen det skulle det kunna ses som en form av tvång för offret vilket i sin tur kan verka negativt för förtroendet till polisen. Att respondenten diskuterar fingertoppskänsla skulle även här kunna sägas vara ett uttryck för det handlingsutrymme som poliserna har. Grant och Rowe (2011, s. 54) beskriver även de att det i sin forskning framkommer att poliser ofta inte vill framstå som

alltför påträngande genom till exempel vilka frågor de ställer, för att undvika att offret känner sig mer utsatt. På så sätt måste de förhålla sig till de mänskliga dimensionerna i situationen. Även om målsägandens vilja kan vara en faktor till att förhör inte filmas, så kan som nämnt även ärendets fortsatta byråkratiska framgång ha en påverkan, vilket tidigare diskuterats av ip 3 i analysen. Framgången i rättsprocessen kan även å andra sidan påverkas av om offret är idealiskt (Walklate 2007, s. 28). En sådan bedömning kan även ip 2 hävdas resonera kring då denne efter diskussionen om vilka förutsättningar (om offret är mer idealisk) som kan göra att målsägandeförhör filmas, resonerar om påverkan på utredningen.

[...] eller ja man känner inte det här att oo vad jag vill filma det här - det här kommer hjälpa utredningen liksom. (mm) Ee jag tror att ee själva faktumet att de ee - att man kommer så sällan inför brott i nära relation ee och ee .. och när man väl hamnar där så känner man men vad ska det här leda till liksom hur ska det hjälpa att vi filmar liksom, det kommer inte hjälpa liksom (mm). Jag tror man hamnar i en vana att inte göra det och då blir det inte av helt enkelt. (Ip 2)

Respondenten skulle här kunna sägas ge uttryck för att anledningen till att förhöret inte filmas beror på att det inte känns som att det kommer att bidra med något till utredningen. Det kan anses belysa att eventuella förutsägelser om framgång i utredningen kan grunda sig i föreställningar om idealiska offer och att detta i kombination kan påverka vilka åtgärder som görs vid ingripanden mot brott i nära relation. På så sätt påverkas polisens ingripanden till stor del av subjektiva bedömningar, trots att det finns riktlinjer och andra lagar att förhålla sig till.

5.2 Attityder

Analysen har bland annat hitintills diskuterat att polisens agerande i deras handlingsutrymme kan påverkas av stereotyper och värderingar. Det har diskuterats att tolkningar baserat på till exempel idealiska offer påverkar bedömningen av om ärendet kommer ha en byråkratisk framgång. Om en tolkning görs att ärendet har en sådan framgång påverkar det även polisens agerande till att till exempel göra fler åtgärder på platsen.

Förutom stereotyper menar Lipsky (2010) att attityder kan påverka ageranden som utförs i handlingsutrymmet. Det är något som även framkommit i polisforskning (se ex Manning

1993; Muir 1979; Granér 2004). Följande avsnitt diskuterar därför, med utgångspunkt i respondenternas resonemang, om vilka attityder som skulle kunna anses föreligga hos poliser gentemot brott i nära relation.

5.2.1 Komplexa och krävande ärenden

Vid diskussionen om påverkansfaktorer i analysen har det framkommit att det finns en stor variation av omständigheter i dessa ärenden, det kan vara allt från att de larmats till platsen för att någon haft för hög volym på TVn till att det kan konstateras att ett eller flera allvarliga brott har skett. Vidare nämner respondenterna att det ofta är svårt att reda ut vad som har hänt på platsen för att till exempel parterna inte vill berätta eller att det är oklart om vem som gjort vad. Sammantaget kan analysen alltså än så länge anses ge indikationer på att dessa ärenden är komplexa, vilket belyser att det är svårt att standardisera åtgärder då de måste ta hänsyn till de faktiska omständigheterna i det aktuella fallet samt de mänskliga dimensionerna. Ip 2 och ip 1 benämner till exempel att dessa ärenden kan vara väldigt krångliga och omständiga.

[...] det är krångligt och för att det är, och för att det är liksom, det är väldigt sällan som det är.. liksom.. tydligt vems fel det är, och det är väldigt sällan man får känna sig som att man, kommer dit och., eh, typ hjälper till... eh, att man faktiskt räddar någon liksom, utan det känns mer som att det är - ofta kan det vara att det är två, eh två personer som har mycket, väldigt mycket problem, och tillsammans blir det, när dom är tillsammans så blir det inte bra [...] (Ip 2)

[...] Eeh det blir en stor apparat man kliver in bokstavligen i okända människors liv liksom och de kan ha levt ihop i 15-20 år o man nu träffar man dem när de är i det här tillståndet, den här situationen och då liksom (knäpper med fingrarna) snabbt försöka ee hitta nån.. jamen ge dem hjälp på något sätt.. det är ganska svårt faktiskt. (Ip 1)

Bägge respondenterna ger uttryck för att det kan vara svårt att hitta lösningar för de aktuella personerna då händelsen kan grunda sig i att relationen är dålig. Att då "kliva in" i dessa människors liv som ip 1 säger och med polisens repressiva medel försöka reda ut problemet kan därför inte alltid vara så lätt, då det kan finnas bakomliggande orsaker till den uppkomna situationen. Saxton et al. (2022) nämner även till exempel i sin forskning att poliser kan tycka

det är svårt att hjälpa de inblandade på flera plan än vad den polisiära uppgiften innefattar då de samtidigt måste inneha en auktoritär roll. När ip 1 diskuterar att "kliva in" i okända människors privatliv skulle det också kunna tolkas som att de (poliserna) upplever sig själva som påträngande, vilket styrks av en annan del av ip 1:s intervju där denne beskriver att polisen, som en del av staten, kommer hem till någon och börjar "utsätta den för saker". Att utsätta personen för saker syftade på att fråga ut målsägande och vilja filma henne vid förhöret. Detta kan även till viss dels sägas återspegla den uppfattning som har funnits historiskt sett, det vill säga att staten inte skulle lägga sig i det som skedde i hemmet (Andersson & Lundberg 2001, s. 66), varför det fortfarande kan ses som påträngande att kliva in i någons privatliv. Synen på brottstypen som krånglig och komplex kan således anses vara en attityd hos poliserna till brott i nära relation.

En ytterligare aspekt av varför brottstypen upplevs som komplex eller jobbig, är att det i vissa fall kan väcka känslor hos poliserna. En utav respondenterna resonerar kring varför en anledning till att denne tycker det är jobbigt att åka på dessa ärenden är att det väcks känslor inom denne vid bevitnandet av familjer som är olyckliga och framför allt om det är barn inblandade. Barnen kanske har bevittnat våld eller själv blivit slagna. En annan respondent tycker å andra sidan att denne inte alls upplever att dessa ärenden berör, det som är främsta anledningen till att denne upplever att brottstypen är jobbig är istället att de är så pass tidskrävande.

Mm ee asså det jag kan tycka är problematiskt är att det är ärenden som ofta tar väldigt mycket tid [...] det blir ganska så ee krävande, asså det är krävande ärenden, de - dom är jobbiga det är inga roliga ärenden att åka på det är inget sånt som man kanske tjojo det här bli bra det här blir kul (lätt skratt) [...] Får man ett sånt ärende så kan man nog känna lite såhär ibland, ah suck, nu får vi inte äta nu får vi inte gå på toa nu får vi inte göra ditten och datten som vi kanske hade tänkt att vi skulle kunna göra liksom [...] (Ip 3)

I citatet beskrivs det som att respondenten i dessa ärenden går in med inställningen om att det kommer bli krävande och att det inte kommer finnas utrymme att göra något annat det arbetspasset. Krävande i det här fallet diskuterar respondenten är att reda ut vad det är som har hänt och att det kan uppdragas att det har skett liknande incidenter tidigare. Det kräver på så sätt ett stort tålamod och medkännande från polisen. Denna inställning, det vill säga att

hanterandet av brottsligheten är tids- och psykologiskt krävande skulle kunna sägas påverka ärendenas status negativt.

5.2.3 Status

Under intervjuerna diskuterades brottslighetens status kopplat till vilka attityder intervjupersonerna ansåg föreligga hos poliser kring brott i nära relation. Endast en av intervjupersonerna (Ip 2) nämnde att dessa ärenden hade en stämpel av att vara "lite skitjobb" och att brott som till exempel involverar en knivskärning eller en skjutning har högre status eftersom det innebär spänning och action. Denna uppfattning stämmer överens med tidigare forskning av bland annat Granér (2004, se även Loftus 2010). Just ordet skitjobb framkom i Granérs (2004, s. 172) studie gällande ärenden som av olika anledningar förväntades bli avskrivna tidigt i utredningsprocessen. Från polisens synvinkel blev dessa jobb betraktade som något som tar tid utan att faktiskt ha någon praktisk nytta (ibid.). Således blev kvinnomisshandelsärenden också kategoriserade som skitjobb, eftersom poliserna var vana vid att ärendena fick läggas ner till följd av att kvinnan drog tillbaka anmälan (ibid.).

I sitt resonemang återkom Ip 2 däremot till att denna uppfattning och anledningen till en lägre status nog främst grundade sig i att det är svårutredda och krångliga ärenden som tar lång tid. Det var framför allt denna uppfattning som framkom i intervjuerna gällande attityder till och status på ärenden rörande brott i nära relation, vilket uttrycktes på lite olika sätt. Ip 4 uttryckte till exempel en frustration över att hantera dessa ärenden när målsäganden inte vill medverka, och Ip 3 redogjorde för upplevelsen av att vara tvungen att utreda vad som har hänt med en känsla av att det som sägs inte stämmer:

[...] det är svårjobbade ärenden, eh i jättemånga av brotten i nära relation som jag har varit på så vill ingen medverka. Ja hur ska man lösa det brottet om ingen vill säga vad som har hänt? (Ip 4)

Ibland upplever man att det här har nog inte riktigt varit så som man nu säger att det har varit, men vi måste ändå jobba utefter det du säger liksom och då är det klart att det blir tyngre. (Ip 3)

Båda ovanstående citat skulle kunna sägas ge uttryck för en känsla av hopplöshet vid hanterandet av vissa fall rörande brott i nära relation. Dels om personen som har utsatts för brottet inte vill medverka i processen och dels om det upplevs att det brott man försöker utreda faktiskt inte har ägt rum. Som tidigare diskuterats i denna studie har forskning visat att uppfattningar och attityder kan påverka hur poliser arbetar med fall rörande brott i nära relation. Exempelvis så kunde Loftus (2010) visa att många poliser ansåg att kunna gripa och låsa in en gärningsperson var en viktig del av yrket, och Granér (2004) beskrev hur riktigt polisarbete innefattade att arbeta utifrån att ett uppenbart brott hade begåtts. Denna uppfattning har i sin tur visat sig påverka till exempel tidiga utredningsåtgärder på ett negativt sätt då ett fall med dåliga framtidsutsikter inte läggs lika mycket resurser på (se tex. Russell 2006; Reed, Fischer, Kantor & Karales 1983). Citaten ovan kan även anses belysa att det kan växa fram attityder utifrån en vana av hanterandet av brott med liknande karaktär. Det kan tolkas som att Ip 3 och 4 är vana att ärenden rörande brott i nära relation har inslag av att vara svårutredda i form av att målsäganden drar sig ut eller det som påståtts ha hänt kanske inte har det. Detta kan i sin tur sägas ha lett till en generell attityd mot brottstypen på grund av deras erfarenhet med den. Borkowski, Murch och Walker (1983) har till exempel i deras studie beskrivit att brottslighet som exempelvis brott i nära relation föredras att hanteras av socialarbetare på grund av att de upplevs som känslomässigt krävande och komplicerat för poliser. Känslorna som citaten (och flera av respondenterna) kan sägas ge uttryck för i form av till exempel frustration, hopplöshet och krävande gällande hanterandet av dessa fall skulle därför kunna leda till att brottsligheten får en lägre status bland poliser.

Sammantaget har det ur intervjuerna framkommit att attityderna som anses föreligga hos poliserna kring brott i nära relation handlar om att det upplevs som jobbigt att hantera många av dessa ärenden. Till stor del på grund av att de är komplexa och krävande, både av dem som personer men också utifrån en tidsaspekt. Det är helt enkelt inte "kul" att åka på dessa jobb. Polisernas attityder skulle på så sätt kunna vara ytterligare en faktor som kan påverka ingripandet och bemötandet i de fall av brott i nära relation som är mer psykologiskt krävande, genom att de inte har lika stort tålamod. Finns det till exempel en förväntan eller känsla av att dessa ärenden ofta inte leder någon vart skulle det kunna leda till att motivation hos poliserna brister i att till exempel utföra mer långtgående utredningsåtgärder på plats.

6. Avslutande diskussion och slutsatser

Från att våld i hemmet började ses som en polisiär angelägenhet vid cirka 60-80 talet har det skett en hel del förändringar inom rättsväsendet. Även attityderna i samhället har förändrats de senaste åren, då debatter har förts både i media och av statstjänstemän, som ser brottstypen som ett stort problem. För att kvalitetssäkra polisens arbete gentemot brott i nära relation har metodstöd tagits fram och specialiserade utredningsgrupper har startats. Trots detta framkommer det av polisens satsning Initiativ Gryning att normerna inom poliskåren behöver ändras och uppklärningsprocenten är fortfarande förhållandevis låg. Denna uppsats har således försökt ge en mer nyanserad bild av vilka utmaningar som finns inom den svenska poliskåren, trots de kvalitetssäkringar som skett. Uppsatsen har fokuserat på ingripande polisers perspektiv på brott i nära relation och vad som kan påverka de initiala åtgärderna. Vidare har även polisernas attityder till brottsligheten undersökts, då tidigare forskning visar att en negativ inställning till brottstypen kan leda till att till exempel mindre tid läggs ned i ärendet (se ex Granér 2004; Loftus 2010). På så sätt kan attityder även vara något som kan anses påverka polisens ingripanden, även om vår studie inte kan fastställa att så är fallet. Trots att mycket av den tidigare forskningen på området som presenterats i uppsatsen är äldre, så finns det stora likheter med vad som framkommit av intervjuerna. När till exempel Lundberg (1998) gjorde sin studie *Kvinnomisshandel som polisärende*, fanns till exempel inte utvecklade metodstöd och lagstiftningen såg något annorlunda ut. Det kan därför anses föreligga andra faktorer som påverkar åtgärderna som inte kan raderas med hjälp av interna riktlinjer som metodstöd, även om det säkerligen minimerar negativa utfall.

Vilka faktorer det är som kan påverka polisens ingripanden har analysen försökt att besvara. Det som framkommer är att ingripandet till exempel kan påverkas av vilka ingångsvärden poliserna hade att gå på, hur mycket resurser det fanns att tillgå samt om ärendena kunde anses bli framgångsrika i sin utredning. Även om det i vissa fall fanns meningsskiljaktigheter mellan respondenterna, kunde majoriteten av deras berättelser och svar visa på en samstämmighet i hur de arbetade och vilken uppfattning de hade om ärenden rörande våld i nära relation. I analysens inledande del om ingångsvärden diskuterades det till exempel av respondenterna att beroende på vem som ringer in samtalet och hur det larmas ut av RLC kan ha en påverkan på hur poliserna förbereder sig inför ingripandesituationen. Detta är även något som framkom i Lundbergs (1998) studie som pekar på att vem som har ringt in påverkade vilken bedömning polispatrullen gjorde av situationens allvarlighetsgrad.

Analysen har vidare argumenterat för att resursbrist kan vara något som påverkar ingripandet. Respondenterna diskuterar att de ibland kan uppleva att de är för få poliser som åker på dessa typer av ärenden. En första åtgärd på platsen är till exempel att sära på parterna och är poliserna bara två stycken kunde det tolkas som att de upplevde att det var svårare att få kontroll på situationen och kommunicera om vilka åtgärder som borde göras. Det skulle kunna leda till att det till exempel blev svårare att prata en längre stund med målsägande och ingiva ett förtroende till henne. Resursbrist som en negativ påverkansfaktor till ingripandet diskuteras även av till exempel Saxton et al. (2022) och Grant och Rowe (2011). Även Lipsky (2010), vars teoretiska begrepp discretion/handlingsutrymme har använts som stöd för analysen, menar att polisens handlande kan begränsas av arbetsstrukturen.

I analysen av påverkansfaktorer på ingripandet har det även diskuterats att polisernas egna bedömningar om ärendets polisiära framtid kan påverka. Av analysen framgår det att en anledning till varför till exempel ett målsägandeförhör inte filmas är för att det inte anses bidra med något till utredningen. Om det finns en förväntan på att ärendet kommer läggas ned upplevs det ibland inte vara lönt att utföra en sådan uppgift. Lundberg (1998) framlägger även i sin studie att färre åtgärder görs om förutsättningarna i det specifika fallet inte kommer anses ha en byråkratisk framgång, vilket också är ett sätt att hantera den resursbrist som finns (se även ex Russell 2006; Granér 2004). Analysen visar även att filma ett förhör kan påverkas av den enskilde polisens föreställningar om hur ett offer för brott i nära relation bör vara eller agera. En sådan subjektiv bedömning eller bias uppkommer i gräsrotsbyråkratens handlingsutrymme, som inte går att radera med standardiseringar (Lipsky 2010). Föreställningar om offer kunde vidare hävdas grundas i de som av Christie (2001) benämner som det idealiska offret, någon som väcker sympati och lättast ses som ett legitimt brottsoffer. Det går även att diskutera att polisernas resonemang om vilka fall som ansågs ha bättre chans i en vidare rättsprocess, var grundade i sådana föreställningar. Det skapas på så sätt likt Russells (2006) och Lipskys (2010) resonemang en uppdelning av vilka som är mer värdiga av gräsrotsbyråkratens tid, vilket kan verka negativt för målsäganden.

Vidare visar studien att brott i nära relation till stor del upplevs som komplexa ärenden av respondenterna, det finns en stor variation i händelsens beskaffenhet och i beteendet hos människorna de möter. Attityderna till brottstypen, förutom att den bedöms som komplex, kan anses vara att den är tids- och mentalt krävande. På grund av detta framstår dessutom

ärendena ha en låg status och det upplevs inte vara lika "kul" att åka på dessa ärenden. Attityden hos de intervjuade poliserna föreligger på så sätt till viss del vara grundade i arbetsstrukturen. Som nämnt ovan kan även attityder enligt den tidigare forskningen (se ex Granér 2004) påverka polisens ingripanden, varför attityder kan ses som en sista faktor.

Med bakgrund av vad som framkommit i analysen om påverkansfaktorer och attityder så förekommer Initiativ Grynings önskan om att förändra normerna kring brottsligheten på så sätt inte vara så lätt. Mycket av attityderna och påverkansfaktorerna framkommer vara kopplade till organisatoriska problem och komplexiteten i ärendena, något som kan anses vara väldigt svårt att komma ifrån. Med tanke på att vår studie endast utgår ifrån fem intervjuer, kan den bara ge en indikation på vilka utmaningar som poliser ställs inför och det krävs därför mer forskning på området. Förslagsvis skulle observationer av ingripanden kunna genomföras i kombination med att intervjuer hålls med brottsoffer, för att få en mer omfattande bild av till exempel hur ett visst ingripande kan få för negativa effekter. Det ska även kommas ihåg att det som har framkommit under intervjuerna kan vara påverkat av att respondenterna har befunnit sig i en så kallad frontstage och därmed velat ge en förskönad bild av verkligheten (Goffman 2014, s. 9; se även Punch 1978, s. 151), varför slutsatserna i studien görs med en försiktighet. Vad som däremot ökar trovärdigheten i respondenternas svar är att samtliga intervjupersoner ändå berättade de problem och svårigheter som de ansåg förelåg kring hanterandet av brottsligheten. Slutligen kan dock studien i sin helhet bidra till en mer nyanserad bild och en förståelse av ingripande polisens arbete med brott i nära relation, vilket är av vikt eftersom poliserna ofta blir det första mötet med en myndighet för offret i dessa fall. Vidare kan studien vara ett stöd för ingripande poliser att reflektera över sitt eget agerande. Det kanske leder till att de lyssnar de där extra minuterna på målsäganden, eller filmar det där förhöret som spontant inte kändes nödvändigt. Det kan vara av stor vikt när ett ärende som på ytan uppfattas av poliser som bagatellartat, egentligen är ett fall där det finns bakomliggande grova brott.

7. Referenslista

Andersson, B. & Lundberg, M. (2001). Kvinnomisshandel som kunskapsfält - att definiera, förklara och hantera ett socialt problem. Åkerström, M. & Sahlin, I. (red.) *Det motspänstiga offret*. Upplaga 1:9. Lund: Studentlitteratur, ss. 63-91.

Borkowski, M., Murch, M. & Walker, V. (1983). *Marital violence: The community response*. London: Tavistock.

Brottsförebyggande Rådet (BRÅ). (2022a). *Våld mot kvinnor i fokus*.

<https://bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2022-03-08-vald-mot-kvinnor-i-fokus.html>

[hämtad 2022-04-05]

Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) (2022b). *Våld i nära relationer*.

<https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html> [hämtad

2022-04-05]

Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) (2022c). *Hot och trakasserier*.

<https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/hot-och-trakasserier.html> [hämtad

2022-05-17]

Brown, M.K. (1988). *Working the street: Police discretion and the dilemmas of reform*. uppl. 2. New York: Russell Sage Foundation.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. uppl. 3. Stockholm: Liber.

Castillo, D., Lindström, P., Madsen, K. (2021). *Brott i nära relationer: Polisiär utredningsverksamhet på lokal eller central nivå?* Förvaltningsakademin nr 27. Stockholm: Södertörns högskola.

<http://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:1555725/FULLTEXT04.pdf>

Chan, J. (1996). Changing Police Culture. *British Journal of Criminology*. Vol. 36, No. 1, ss. 109-134. <https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/P?h=hein.journals/bjcrim36&i=117>.

Christie, N. (2001). Det idealiska offret. Åkerström, M. & Sahlin, I. (red.) *Det motspänstiga offret*. Upplaga 1:9. Lund: Studentlitteratur, ss. 46-60.

Dahlström, M. Strand, A. & Westerlund, G. (2020). *Brott & Påföljder*. uppl. 7. Stockholm: Bruun Juridik AB.

Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Upplaga 3:2. Lund: Studentlitteratur AB.

Drummond, D.S. (1976). *Police Culture*. Beverly Hills, CA: Sage.

Finstad, L. (2000). *Politiblikket*. Oslo: Pax Forlag.

Graner, R. (2004). *Patrullerande polisens yrkeskultur*. Diss. Lund: Socialhögskolan.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:751016/FULLTEXT01.pdf>

Grant, S. & Rowe, M. (2011). Running the risk: police officer discretion and family violence in New Zealand. *Policing and society*. Vol. 21, No. 1. ss. 49-66. DOI:
<https://doi.org/10.1080/10439463.2010.540662>

Goffman, E. (2014). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. uppl 6. Lund: Studentlitteratur AB.

Holmberg, L. (1999). *Politiets skøn i rettsociologisk belysning*. København: Det Samfundsvidenskabelige Fakultets Repro Center.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Kvale, S. (2007). *Doing interviews*. London: SAGE Publications Ltd.

Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy: dilemmas of the individual in public services*. New York: Russel Sage Foundation.

Loftus, B. (2010). Police occupational culture: classic themes, altered times. *Policing and society*. Vol. 20, No. 1. ss. 1-20. DOI: <https://doi.org/10.1080/10439460903281547>.

Lundberg, M. (1998) *Kvinnomisshandel som polisärende: Att definiera och utdefiniera*. Licentiate's Dissertations in Sociology. Lund: Sociologiska institutionen, Lunds Universitet.

Manning, P. (1993). *Toward a Theory of Police Organization: Polarities and Change*. Paper given to the International Conference on Social Change in Policing. 3-5 August 1993. Taipei.

Muir, WK. (1979). *Police: streetcorner politicians*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Myhill, A & Johnson, K. (2015) Police use of discretion in response to domestic violence. *Criminology & Criminal Justice*. 2016, Vol. 16, No. 1. ss. 3–20. <https://doi.org/10.1177/1748895815590202>

Polisen. (2020). *Det här är brott i nära relation*. 20 april. <https://polisen.se/utsatt-for-brott/olika-typer-av-brott/brott-i-nara-relation/vad-raknas-som-brott-i-en-nara-relation/> [hämtad 2022-04-13]

Polisen. (u.å). *Initiativ Gryning - polisregion Stockholms arbete mot brott i nära relationer*. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/brott-i-nara-relationer/initiativ-gryning--polisregion-stockholms-arbete-mot-brott-i-nara-relationer/> [hämtad 2022-04-11]

Polisen. (2021). *Polisen ska göra mer för att minska våld mot kvinnor*. 25 november. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2021/november/polisen-ska-gora-mer-for-att-minska-vald-mot-kvinnor/> [hämtad 2022-04-11]

Polismyndigheten & Åklagarmyndigheten (2019). *Våldsbrott i nära relationer och sexualbrott mot vuxna: En gemensam granskning av polisens och åklagarmyndighetens handläggning*. Polismyndigheten, NOA Utvecklingscentrum Väst och Åklagarmyndigheten, Utvecklingscentrum Göteborg. <https://polisen.se/siteassets/dokument/tillsynsrapporter/valdsbrott-i-nara-relationer-och-sexualbrott-mot-vuxna.pdf>

Punch, M. (1978) Participant Observation with the Amsterdam Police. *The Police Journal*. Vol. 51, No. 3. ss. 251-260. <https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/policej151&i=258>

Reed, D., Fischer, S., Kantor, G.K. & Karales, K. (1983). *All they can do: Police response to battered women's complaints*. Chicago: Chicago Law Enforcement Study Group.

Regeringskansliet. (2021). *Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer*. 10 juni.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2021/06/skarpta-straff-for-vald-och-andra-krankningar-i-nara-relationer/> [hämtad 2022-04-13]

Reiner, R. & Newburn, T. (2008) Police research. In: King, R. and Wincup, E. *Doing research on crime and justice*. uppl 2. Oxford: Oxford University Press.

Reiner, R. (1992). *The Politics of the Police*, uppl. 2. Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf.

Russell, M. (2006). Police and victims perspectives on empowerment of domestic violence victims. *Police Quarterly*. Vol. 9, No. 4. ss. 375- 396.

<https://doi.org/10.1177/1098611104264495>

Sausdal, D. (2018). *The last policeman: on the globalisation of local policing*. Stockholm: Stockholms universitet.

Saxton, M.D., Jaffe, P.G., Dawson, M., Straatman, A-L. & Olszowy, L. (2022). Complexities of the Police Response to Intimate Partner Violence: Police Officers' Perspectives on the Challenges of Keeping Families Safe. *Journal of Interpersonal Violence*. Vol. 37, No. 5-6. ss. 2557-2580. DOI: <https://doi.org/10.1177/0886260520934428>

Silverman, D. (2007). *A very short, fairly interesting and reasonably cheap book about qualitative research*. Los Angeles: Sage.

Sparrow, M. K., Moore, M. H., & Kennedy, D. M. (1990). *Beyond 911: A new era for policing*. United States: Basic Books.

SFS 1942:748. *Rättegångsbalken*.

SFS 1984:387. *Polislagen*.

SFS 1998:393. *Lag om ändring i brottsbalken*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 2017:1136. *Lag om ändring i brottsbalken*. Stockholm: Justitiedepartementet.

Tham, H. (2001). Brottsoffrets uppkomst och framtid. Åkerström, M. & Sahlin, I. (red.) *Det motspänstiga offret*. Upplaga 1:9. Lund: Studentlitteratur, ss. 27-45.

Van Maanen, J. (1974). Working the street: A developmental view of police behavior. In H. Jacob (Ed.). *The potential for reform of criminal justice* (pp. 83 – 130). Beverly Hills, CA: Sage.

Vetenskapsrådet (2002). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Stockholm:

Vetenskapsrådet. https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

Walklate, S. (2007). *Imagining the victim of crime*. Maidenhead, England: Open University Press.